

د طفل د حقوقو د ملاتړ

قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د اوومې او څلور پنځوسمې مادې د حکمونو په رڼا کې وضع شوی دی.

موخې

دوه يمه ماده:

ددې قانون موخې عبارت دي له:

- ۱- د طفل د حقوقو د تأمين لپاره د اړوندو وزارتونو او دولتي ادارو د مکلفیتونو توضیح او مشخصول.
- ۲- د طفل د سالمې روزنې، تعلیم او ښوونې د زمينې برابرول.
- ۳- د طفل د معیشت، جسمي او رواني روغتیا او سلامتیا تامینول.
- ۴- په ټولنه کې ژوند ته د طفل د چمتو کولو په خاطر د هغه د بدني ودې

قانون حمایت حقوق

طفل

فصل اول

احکام عمومي

مبني

ماده اول:

این قانون در روشنی احکام مواد هفتم و پنجاه و چهارم قانون اساسی افغانستان وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

- ۱- توضیح و مشخص نمودن مکلفیت های وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط برای تأمین حقوق طفل.
- ۲- فراهم نمودن زمينه تربیت سالم، تعلیم و آموزش طفل.
- ۳- تأمین معیشت، صحت و سلامت جسمی و روانی طفل.
- ۴- مساعد شدن زمينه رشد بدنی و انکشاف ذهنی طفل به خاطر آماده

او ذهني پرمختيا د زمينې برابرېدل.

۵- د طفل د مادي او معنوي حقوقو د تأمين پر وړاندې د والدينو يا د هغه د قانوني استازي او دولت د مسؤوليت مشخصول.

۶- د هېواد د راتلونکې د جوړوونکو په توگه د ټولني په ودانولو کې د اطفالو د اساسي نقش منل.

۷- د خطر په معرض کې، د جسمي يا رواني معلوليت لرونکي يا مراقبت ته اړ له غيرعادي چلند لرونکي طفل څخه ساتنه.

۸- د طفل سرغړونې ته د عادلانه رسيدگۍ اوله کورنۍ او ټولني سره د هغه د بيا يوځای کېدو د قانوني زمينې برابرېدل.

۹- په ټولو برخو کې د طفل د لوړو مصالحو رعايت او د طفل د حقوقو له ناقضينو سره قانوني چلند.

۱۰- د طفل د حقوقو په کنوانسيون کې درج شوي د طفل د نورو مادي او معنوي حقوقو تأمينول.

ساختم وی به زندگي در جامعه.

۵- مشخص نمودن مسؤوليت والدين يا نماينده قانوني طفل و دولت در قبال تأمين حقوق مادي و معنوي وی.

۶- قبول نقش اساسي اطفال در اعمار جامعه به حيث آينده سازان کشور.

۷- حفاظت از طفل در معرض خطر، داراي معلوليت جسمي يا رواني يا داراي رفتار غيرعادي نيازمند مراقبت.

۸- فراهم شدن زمينه قانوني رسيدگي عادلانه به تخلف طفل و ادغام مجدد وی به خانواده و اجتماع.

۹- رعايت مصالح علياي طفل درکليه عرصه ها و برخورد قانوني با ناقضان حقوق طفل.

۱۰- تأمين ساير حقوق مادي و معنوي طفل مندرج کنوانسيون حقوق طفل.

اصطلاحگانی

درېمه ماده:

راتلونکې اصطلاحگاني په دې قانون کې لاندې مفاهيم افاده کوي:

۱- طفل: هغه شخص دی چې اتلس سن يې نه وي بشپړ کړي.

۲- بې سرپرسته طفل: هغه شخص دی چې د هغه د اعاشې او اباتي متکفل مړ، محبوس، ورک، غایب، په مخدره توکو روږدی یا د هغه متکفل د محکمې له حکم سره سم، د شرایطو نه لرونکی اعلان شوی وي یا په یو ډول د طفل له اعاشې او اباتي څخه ډډه وکړي.

۳- سرپرستي: د یتیم او بې سرپرسته طفل ساتنه، تعلیم، روزنه او د مادي او معنوي اړتیاوو تامین دی.

۴- سرپرست: هغه شخص دی چې د قانون له حکمونو سره سم د یوه یا څو اطفالو سرپرستي پرغاړه لري.

۵- مجهول الهويت طفل: هغه طفل دی چې د هغه نسب معلوم نه وي.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهيم ذیل را افاده می کند:

۱- طفل: شخصی است که سن هجده را تکمیل نکرده باشد.

۲- طفل بی سرپرست: شخصی است که متکفل اعاشه و اباته وی فوت، محبوس، مفقود، غایب، معتاد به مواد مخدر یا متکفل وی طبق حکم محکمه فاقد شرایط، اعلان شده باشد یا به نحوی از اعاشه و اباته طفل ابا ورزد.

۳- سرپرستی: نگهداری، تعلیم، تربیت و تامین احتياجات مادی و معنوی طفل یتیم و بی سرپرست است.

۴- سرپرست: شخصی است که سرپرستی یک یا چند طفل را مطابق احکام قانون به عهده دارد.

۵- طفل مجهول الهويت: طفلی است که نسب وی معلوم نباشد.

۶- طفل بی بضاعت: طفلی است که به قدر نیاز عادی یا متعارف توانمندی مالی اعاشه و اباته و آموزش خود را نداشته باشد.

۷- پرورشگاه: محلی است که طفل بی بضاعت، بی سرپرست، یتیم یا نیازمند مراقبت و حفاظت در آن جا نگهداری و تحت مراقبت قراردادده می شود.

۸- متکفل: پدر، مادر، برادر، خواهر، پدرکلان و مادرکلان پدری و مادری یا شخصی که به اساس حکم قانون متکفل اعاشه طفل باشد.

۹- حضانت: حفاظت و پرورش طفل است در مدتی که طفل به حفاظت و پرورش محتاج باشد.

۱۰- ممثل قانونی: شامل والدین، ولی، وصی، سرپرست قانونی، اقارب، قیم، یا وکیل طفل می باشد.

۱۱- شیرخوارگاه: محلی است که طفل در مدت شیرخوارگی در آن طبق سند تقنینی مربوط نگهداری

۶- بی وزله طفل: هغه طفل دی چې د عادي يا متعارفي اړتيا په قدر د خپلې اعاشې او اباتې او زده کړې مالي توانمني ونلري.

۷- پالنځی: هغه ځای دی چې بی وزله، بی سرپرسته، یتیم یا مراقبت او ساتنې ته اړ طفل په هغه ځای کې ساتل کېږي او تر مراقبت لاندې نیول کېږي.

۸- متکفل: پلار، مور، ورور، خور، پلارنی او مورنی نیکه او نیا یا هغه شخص چې د قانون د حکم پر بنسټ، د طفل د اعاشې متکفل وي.

۹- حضانت: په هغه موده کې چې طفل ساتنې او پالنې ته اړ وي د طفل ساتنه او پالنه ده.

۱۰- قانوني ممثل: د طفل والدین، ولي، وصي، قانوني سرپرست، اقارب، قیم یا وکیل رانغاړي.

۱۱- د شیدو خوړلو ځای (شیرخوارگاه): هغه ځای دی چې طفل په هغه کې د شیدو خوړلو په موده کې له اړوند تقنیني سند سره سم، ساتل

کېږي.

۱۲- وړکتون: هغه ځای دی چې طفل په هغه کې د شیدو خوړلو له مودې وروسته له اړوند تقنیني سند سره سم تر پالنې او ښوونې لاندې نیول کېږي.

۱۳- اجباري کار: هغه کار یا خدمت دی چې د هغه ترسره کول پر طفل تحمیل شي او د طفل هوساینې، زده کړې، جسمي یا رواني سلامتیا یا عاطفي یا ټولنیزې ودې ته د زیان د رامنځته کېدو لامل شي.

۱۴- شاقه کار: هغه کار دی چې د هغه ترسره کول د طفل له جسمي توان څخه لوړ وي د طفل پر جسمي یا ذهني ودې باندې ناوړه اغېزه ولري.

۱۵- له طفل څخه ناوړه گټه اخیستنې: د سوداګرۍ، کار، جنسي ناوړې گټې اخیستنې او د فزیکي او رواني په شمول د ناسم چلند په مقصد د طفل استثمار چې د طفل جسمي، ذهني، رواني روغتیا یا د ژوند پابښت یا انساني کرامت ته د صدمې په رامنځته کېدو تمام شي.

می گردد.

۱۲- کودکستان: محلی است که طفل در آن بعد از مدت شیر خوارگی طبق سند تقنینی مربوط مورد پرورش و آموزش قرار می گیرد.

۱۳- کار اجباری: کار یا خدمتی است که انجام آن بر طفل تحمیل شده و سبب ایجاد زیان به رفاه، آموزش، سلامت جسمی یا روانی یا رشد عاطفی یا اجتماعی طفل گردد.

۱۴- کار شاقه: کاری است که اجرای آن از قدرت جسمی طفل بالاتر بوده بر رشد جسمی یا ذهنی طفل اثر ناگوار داشته باشد.

۱۵- بهره کشی از طفل: استثمار طفل به مقصد تجارت، کار، بهره کشی جنسی و رفتار نادرست اعم از فزیکي و روانی که منجر به ایجاد صدمه به صحت جسمی، ذهنی، روانی یا بقای حیات یا کرامت انسانی طفل گردد.

۱۶- له طفل څخه جنسي ناوړه گټه اخیستنه: د جنسي تلذذ، هڅونې او تحریک په مقصد د طفل هر ډول لمس او یا د بل شخص د جنسي تلذذ لپاره د گټې اخیستنې په غرض د طفل مجبورول، د جنسي یا فحشاء او هرزه نگارۍ په فعالیتونو کې له طفل څخه گټه اخیستنه یا واقع کول، د جنسي او اقتصادي ناوړه گټې اخیستنې په موخه د طفل چمتو کول یا اجازه ورکول دي.

۱۷- بچه بازي: د جنسي خوند اخیستنې، په عامو یا خصوصي محفلونو کې د نخولو، سندرې ویلو، د بنځینه کالیو اغوستلو، لواط، جنسي تیري، تفخیز، لمس، د جنسي انځورونو (پورنوگرافي) برابرولو او یوځای ځملاستلو په منظور، د نارینه یا منځنۍ طفل ساتل دي.

۱۸- معلولیت لرونکی طفل: هغه طفل دی چې خپله سلامتیا او اغېزمنتیا یې په طبیعي یا کسبي ډول د جسمي، حسي، رواني نقصان د درلودلو پر بنا له لاسه ورکړي وي او په ټولنيزو او اقتصادي

۱۶- سوء استفاده جنسي از طفل: هر نوع لمس طفل به مقصد تلذذ جنسي، تشويق و تحریک و یا اجبار طفل جهت استفاده برای تلذذ جنسي یک شخص دیگر، استفاده یا قرار دادن طفل در معرض فعالیت های جنسي یا فحشاء و هرزه نگاری، فراهم کردن یا اجازه به طفل جهت بهره کشی جنسي و اقتصادی می باشد.

۱۷- بچه بازی: نگهداری طفل پسر یا منځنۍ به منظور لذت بردن جنسي، رقصانیدن در محافل عام یا خصوصي، آواز خوانی، پوشانیدن لباس زنانه، لواط، تجاوز جنسي، تفخیز، لمس، تهیه تصاویر جنسي (پورنوگرافي) و همبستری می باشد.

۱۸- طفل دارای معلولیت: طفلی است که بنا بر داشتن نقصان جسمي، حسي، رواني طور طبیعي یا کسبي سلامت و کارایی خود را از دست داده و موجب کاهش توانمندی او در

برخو کې د هغه د توانمنۍ د راټیټېدو موجب شي.

۱۹- زیان منونکی طفل: هغه طفل دی چې د هغه جسمي، رواني، عاطفي یا ساتنيزه(حفاظتي) سلامتیا یا د هغه گټې او ښوونیز شرایط په خطر کې وي یا تر تیري لاندې راغلی وي او یا دا چې والدینو هغه پرېښی وي.

۲۰- نسب: له والدینو سره له صلبې او بطني پیوند څخه عبارت دی.

۲۱- هويت: د شخص بشپړ شهرت دی چې نوم، تخلص، د پلار نوم، د نیکه نوم، د میاشتي او ورځې او کال په تفکیک د زېږېدنې نېټه، د زېږېدنې ځای، اصلي او اوسنی استوګنځي رانغاړي.

د تطبیق مرجع

څلورمه ماده:

(۱) وزارتونه او دولتي او نا دولتي ادارې او نور اړوند اشخاص په اړوندو کاري برخو کې ددې قانون د حکمونو د تطبیق مسؤول دي.

عرصه های اجتماعی و اقتصادی گردد.

۱۹- طفل آسیب پذیر: طفلی است که سلامت جسمی، روانی، عاطفي یا حفاظتي یا منافع و شرایط تعلیمی وی در معرض خطر قرار داشته یا مورد تجاوز قرار گرفته و یا این که والدین، وی را رها نموده باشند.

۲۰- نسب: عبارت از پیوند صلبی و بطني با والدین است.

۲۱- هويت: شهرت مکمل شخص است که شامل اسم، تخلص، اسم پدر، اسم پدرکلان، تاریخ تولد به تفکیک روز، ماه و سال، محل تولد، سکونت اصلی و سکونت فعلی می باشد.

مرجع تطبیق

ماده چهارم:

(۱) وزارت ها و ادارات دولتي و غیردولتي وسایر اشخاص ذیربط در عرصه های کاری مربوطه مسؤول تطبیق احکام این قانون می باشند.

(۲) وزارتونه او اړوندې دولتي ادارې مکلف دي، پدې قانون کې د درج شوو موخو او حکمونو د رعایت او تأمین په منظور په اړوندو تقنیني سندونو کې لازم تدبیرونه ونیسي.

د تطبیق ساحه

پنځمه ماده:

ددې قانون حکمونه په ټولو وزارتونو، دولتي او نا دولتي ادارو او په اړونده کاري برخه کې د نورو مراجعو او د کورنۍ په چاپیریال کې په یو شان ډول تطبیقېږي.

د تبعیض د منع اصل

شپږمه ماده:

(۱) د نژاد، رنګ، جنس، ژبې، قوم، مذهب، سیاسي نظریو، عقایدو یا د زېږېدنې د منشأ او ځای او دې ته ورته له لحاظه هر ډول تبعیض څه خپله د طفل یا د هغه د قانوني ممثل اړوند وي، منع دی.

(۲) طفل د والدینو، قانوني ممثل یا دکورنۍ د غړو د وضعیت، فعالیت،

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند به منظور رعایت و تأمین اهداف و احکام مندرج این قانون در اسناد تقنینی مربوط، تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

ساحه تطبیق

ماده پنجم:

احکام این قانون در تمام وزارت ها، ادارات دولتي وغير دولتي وسایر مراجع در عرصه کاری مربوط و محیط خانواده به صورت یک سان تطبیق می گردد.

اصل منع تبعیض

ماده ششم:

(۱) هر نوع تبعیض از لحاظ نژاد، رنګ، جنس، زبان، قوم، مذهب، نظریات، عقاید سیاسی یا منشأ و محل تولد و امثال آن چه مربوط خود طفل باشد یا ممثل قانونی وی، ممنوع است.

(۲) طفل در برابر هر نوع تبعیض بر اساس وضعیت، فعالیت،

نظریاتو یا عقایدو یا د زېږېدنې د منشاء پربنسټ، د هر ډول تبعیض پر وړاندې د قانون له حکمونو سره سم تر ملاتړ لاندې نیول کېږي.

د طفل د پابنیت او ودې اصل

اوومه ماده:

(۱) د پابنیت او د جسمي او فکري ودې حق د طفل له ذاتي حقوقو څخه دي.

(۲) دولت مکلف دی د ټولو اطفالو لپاره د پابنیت او د جسمي او فکري ودې زمینه برابره کړي.

د طفل د مشارکت اصل

اتمه ماده:

اړوند وزارتونه او ادارې مکلف دي د سن او د فکري ودې د درجې، استعداد، ښوونې او روزنې ته دروحيې، د کار اجراء، پرمختګ، د مشروع کسب د زده کړې، په نفس د اعتماد، ښو اخلاق او والدینو، کورنۍ او ټولنیز چاپیریال ته د درناوي په پام کې نیولو سره د ټولنیز ژوندانه په ټولو برخو کې

نظریات یا عقاید والدین، ممثل قانونی یا اعضای فامیل یا منشأ تولد، طبق احکام قانون مورد حمایت قرار می‌گیرد.

اصل بقا و رشد طفل

ماده هفتم:

(۱) حق بقا و رشد جسمی و فکری از حقوق ذاتی طفل است.

(۲) دولت مکلف است زمینه بقاء و رشد جسمی و فکری را برای همه اطفال فراهم نمایند.

اصل مشارکت طفل

ماده هشتم:

وزارت ها و ادارات ذیربط مکلف اند، زمینه اشتراک طفل را در همه عرصه‌های حیات اجتماعی با نظر داشت سن و درجه رشد فکری، استعداد، روحیه به تعلیم و تربیه، اجرای کار، پیشرفت، آموزش کسب مشروع، اعتماد به نفس، اخلاق پسندیده و احترام به والدین، محیط

د طفل د ګډون زمينه برابره کړي

دوه یم فصل

د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ

ملي کمېسيون

د کمېسيون ترکیب

نهمه ماده:

(۱) د طفل د حقوقو د رعايت او ملاتړ، د دې قانون د حکمونو له تطبيق څخه د څارنې او بررسۍ او د وزارتونو او دولتي او نا دولتي ادارو تر منځ د همغږۍ د تايمينولو په منظور، د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ ملي کمېسيون د جمهور رئيس د مرستيال تر رياست لاندې، په لاندې ترکیب سره رامنځته کېږي:

۱- د کار او ټولنيزو چارو وزير د مرستيال په توګه.

۲- لوی څارنوال د غړي په توګه.

۳- د عدليې وزير د غړي په توګه.

۴- د ماليې وزير د غړي په توګه.

۵- د کورنيو چارو وزير د غړي په توګه.

خانوادګی و اجتماعي فراهم نمايند.

فصل دوم

کمېسيون ملي حمايت از

حقوق طفل

ترکیب کمېسيون

ماده نهم:

(۱) به منظور رعايت و حمايت از حقوق طفل، نظارت و بررسۍ از تطبيق احکام اين قانون و تايمين هماهنگي ميان وزارت ها و ادارات دولتي و غير دولتي، کمېسيون ملي حمايت از حقوق طفل تحت رياست معاون رئيس جمهور — ترکیب ذيل ایجاد می گردد:

۱- وزير کار و امور اجتماعي به حيث معاون.

۲- لوی څارنوال به حيث عضو.

۳- وزير عدليه به حيث عضو.

۴- وزير ماليه به حيث عضو.

۵- وزير امور داخله به حيث عضو.

- ۶- د بنځو چارو وزیر د غړې په توګه.
- ۶- وزیر امور زنان به حیث عضو.
- ۷- د عامې روغتیا وزیر د غړې په توګه.
- ۷- وزیر صحت عامه به حیث عضو.
- ۸- د اطلاعاتو او فرهنگ وزیر د غړې په توګه.
- ۸- وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث عضو.
- ۹- د پوهنې وزیر د غړې په توګه.
- ۹- وزیر معارف به حیث عضو.
- ۱۰- د لوړو زده کړو وزیر د غړې په توګه.
- ۱۰- وزیر تحصیلات عالی به حیث عضو.
- ۱۱- د ارشاد، حج او اوقافو وزیر د غړې په توګه.
- ۱۱- وزیر ارشاد، حج و اوقاف به حیث عضو.
- ۱۲- د سترې محکمې د عالی شوري غړی د غړې په توګه.
- ۱۲- عضو شورای عالی ستره محکمه به حیث عضو.
- ۱۳- د اساسي قانون پر تطبيق د څارنې د کمېسیون غړی، د غړې په توګه.
- ۱۳- عضو کمیسیون نظارت بر تطبيق قانون اساسی به حیث عضو.
- ۱۴- د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمېسیون رئیس د غړې په توګه.
- ۱۴- رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به حیث عضو.
- ۱۵- د ملي امنیت عمومي رئیس د غړې په توګه.
- ۱۵- رئیس عمومی امنیت ملی به حیث عضو.
- ۱۶- د افغاني سرې میاشتې د ټولني رئیس د غړې په توګه.
- ۱۶- رئیس جمعیت افغانی سره میاشت به حیث عضو.
- ۱۷- د احصائې د مرکزي ادارې
- ۱۷- رئیس اداره مرکزی احصائیه به

- رئيس د غړي په توگه.
- ۱۸- د سيمه ييزو ارگانونو رئيس د غړي په توگه.
- ۱۹- د بهرنيو چارو وزارت د بشر د حقوقو او بين المللي چارو رئيس د غړي په توگه.
- ۲۰- د افغانستان د مدافع وکیلانو د خپلواک انجمن رئيس د غړي په توگه.
- ۲۱- د افغانستان د حقوقپوهانو د ټولني رئيس د غړي په توگه.
- ۲۲- له مدني ټولني څخه يو تن استازی د غړي په توگه.
- ۲۳- د افغانستان د سوداگري او صنايعو د خوني د عامل هيئت رئيس د غړي په توگه.
- (۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی کميسيون د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:
- ۱- د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ د پالیسي تدوين او حکومت ته د تصويب لپاره د هغې وړاندې کول.
- ۲- ددې قانون د حکمونو او د
- حيث عضو.
- ۱۸- رئيس ارگانهای محل به حيث عضو.
- ۱۹- رئيس حقوق بشر و امور بين المللی وزارت امور خارجه به حيث عضو.
- ۲۰- رئيس انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان به حيث عضو.
- ۲۱- رئيس اتحادیه حقوق دانان افغانستان به حيث عضو.
- ۲۲- يکنفر نماینده از جامعه مدنی به حيث عضو.
- ۲۳- رئيس هيئت عامل اتاق تجارت و صنايع افغانستان به حيث عضو.
- (۲) کمیسیون مندرج فقره (۱) این ماده دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:
- ۱- تدوین پالیسی حمایت از حقوق طفل و ارائه آن جهت تصویب به حکومت.
- ۲- نظارت از تطبیق احکام این قانون

و پالیسی‌های تصویب شده از طرف حکومت.

۳- تأمین هماهنگی میان ادارات ذیربط دولتی و غیر دولتی.

۴- اتخاذ تصمیم در مورد موضوعات عمده مربوط به اطفال.

۵- ارزیابی گزارش‌های ارائه شده و اتخاذ تصمیم در زمینه.

۶- ارایه گزارش فعالیت‌های انجام شده در مورد تأمین حقوق اطفال در هر شش ماه به حکومت.

(۳) جلسات عادی کمیسیون مندرج فقره (۱) این ماده در هر سه ماه یکبار و جلسات فوق العاده آن به پیشنهاد دو ثلث اعضا یا تصمیم رئیس کمیسیون عندالضرورت دایر شده می‌تواند.

(۴) سکرتیرت کمیسیون مندرج فقره (۱) این ماده به عهده شبکه محافظت اطفال وزارت کار و امور اجتماعی

حکومت نخواهد تصویب شود پالیسیو له تطبیق خخه خارنه.

۳- د اړوندو دولتي او نا دولتي ادارو ترمنځ د همغږۍ-تأمین.

۴- په اطفالو پورې د اړوندو عمده موضوعگانو په هکله د تصمیم نیول.

۵- د وړاندې شوو رپوتونو ارزونه او په دې برخه کې د تصمیم نیول.

۶- حکومت ته په هرو شپږو میاشتو کې د اطفالو د حقوقو د تأمین په هکله د ترسره شوو فعالیتونو د رپوت وړاندې کول.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي کمیسیون عادي غونډې په هرو دریو میاشتو کې یوځل او د هغه فوق العاده غونډې د غړو د دوو ثلثو په وړاندیز یا د کمیسیون د رئیس په تصمیم، له اړتیا سره سم، دایرېدای شي.

(۴) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي کمیسیون سکرتیرت د کار او ټولنیزو چارو وزارت د اطفالو د ساتنې د شبکې او د افغانستان د اسلامي

جمهوريت د رياست د مقام د معاونيت
دفتر د رياست پر غاړه دی.

د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ

تخنيکي کمیته

لسمه ماده:

(۱) ددې قانون د حکمونو د ښه تطبيق
په منظور، د طفل له حقوقو څخه د
ملاتړ تخنيکي کمیته د کار او ټولنيزو
چارو د وزير تر رياست لاندې، په
لاندې ترکیب سره رامنځته کېږي:

۱- د لوی څارنوالی. مرستیال د غړي په
توگه.

۲- د عدلیې وزارت مسلکي معین د
غړي په توگه.

۳- د کورنیو چارو وزارت امنیتي معین
د غړي په توگه.

۴- د ښځو چارو وزارت معین د غړي
په توگه.

۵- د عامې روغتیا وزارت معین د
غړي په توگه.

۶- د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت معین
د غړي په توگه.

و ریاست دفتر معاونیت مقام ریاست
جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

کمیته تخنيکي حمايت از حقوق

طفل

ماده دهم:

(۱) به منظور تطبيق بهتر احكام
این قانون، کمیته تخنيکي حمايت
از حقوق طفل تحت رياست
وزير کار و امور اجتماعي
به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱- مرستیال لوی څارنوالی به حیث
عضو.

۲- معین مسلکی وزارت عدلیه به
حیث عضو.

۳- معین امنیتي وزارت امور داخله
به حیث عضو.

۴- معین وزارت امور زنان به حیث
عضو.

۵- معین وزارت صحت عامه به حیث
عضو.

۶- معین وزارت اطلاعات و فرهنگ
به حیث عضو.

- ۷- د پوهنې وزارت معین د غړي په توګه.
- ۸- د لوړو زده کړو وزارت معین د غړي په توګه.
- ۹- د ارشاد، حج او اوقافو وزارت معین د غړي په توګه.
- ۱۰- د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمیسیون غړی د غړي په توګه.
- ۱۱- د کابل ولایت د اطفالو د استیناف محکمې رئیس د غړي په توګه.
- ۱۲- د افغانستان د مدافع وکیلانو د خپلواک انجمن د اجرائیه شورې غړی د غړي په توګه.
- ۱۳- د افغانستان د حقوقپوهانو د ټولني د رهبرۍ شورې غړی د غړي په توګه.
- ۱۴- د احصائيې د مرکزي ادارې مرستيال د غړي په توګه.
- ۱۵- د کار او ټولنيزو چارو وزارت د اطفالو د ساتنې د شبکې رئیس د منشي په توګه.
- ۷- معین وزارت معارف به حیث عضو.
- ۸- معین وزارت تحصیلات عالی به حیث عضو.
- ۹- معین وزارت ارشاد، حج و اوقاف به حیث عضو.
- ۱۰- عضو کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به حیث عضو.
- ۱۱- رئیس محکمه استیناف اطفال ولایت کابل به حیث عضو.
- ۱۲- عضو شورای اجرائیه انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان به حیث عضو.
- ۱۳- عضو شورای رهبری اتحادیه حقوق دانان افغانستان به حیث عضو.
- ۱۴- معاون اداره مرکزی احصائیه به حیث عضو.
- ۱۵- رئیس شبکه محافظت اطفال وزارت کار و امور اجتماعی به حیث منشی.
- (۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج (۲) کمیته تخنیکي مندرج فقره (۱)

شوي تخنيکي کميټه د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د هېواد په کچه د اطفالو د اساسي ستونزو مطالعه او ارزونه او د هغو د لېرې کولو لپاره د وځايوي تدبيرونو نيول.

۲- د اطفالو د حقوقو د رعايتولو په اړه د عامه پوهاوي د پروگرامونو طرحه کول او د تصويب لپاره د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ ملي کمېسيون ته د هغو وړاندې کول.

۳- ددې قانون له حکمونو سره سم، د اطفالو د حقوقو د تامين لپاره د اړوندو وزارتونو او دولتي او نادولتي ادارو د فعاليتونو ترمنځ د همغږۍ تامين.

۴- د ټولنيزو خدمتونو له موسسو، د پوليسو له ادارو، څارنوالۍ، محکمې او د کار او ټولنيزو چارو وزارت د اطفالو د ساتنې له شبکې څخه د اطفالو د قضيو په هکله د معلوماتو غوښتنه.

۵- د جنسيت په تفکيک د زيان منونکو، بې ځايه شوو، کارگرو، معلولو زده کوونکو اطفالو او له قانون څخه د

اين ماده دارای وظايف و صلاحيت های ذيل می باشد:

۱- مطالعه و ارزیابی مشکلات اساسی اطفال در سطح کشور و اتخاذ تدابیر و قايوی جهت رفع آن.

۲- طرح پروگرام های آگاهی عامه در رابطه به رعایت حقوق اطفال و ارایه آن جهت تصویب به کمیسیون ملی حمایت از حقوق طفل.

۳- تامين هماهنگی میان فعاليت های وزارت ها و ادارات دولتي و غير دولتي ذيربط جهت تامين حقوق اطفال مطابق احکام اين قانون.

۴- مطالبه معلومات درمورد قضایای اطفال از مؤسسات خدمات اجتماعی، ادارات پوليس، څارنوالی، محکمه و شبکه محافظت اطفال وزارت کار و امور اجتماعی.

۵- جمع آوری احصائیه و ارقام اطفال آسیب پذیر، بی جا شده، کارگر، معلول، متعلم و اطفال

سرغړوونکو او بې سرپرسته اطفالو د احصائې او ارقامو راټولول.

۶- له طفل څخه د ملاتړ د ملي کمېسيون له تائيد وروسته، ددې قانون د حکمونو د تعديل د طرحې وړاندیز.

۷- ددې قانون د حکمونو د ښه تطبيق په منظور، د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ ملي کمېسيون ته د مقررې، ل اړوندو لايحو او کړنلارو د طرحې وړاندیز.

۸- د اطفالو د حقوقو د تايمينولو په هکله د اجراءاتو د کلني رپوټ ترتيب او د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ ملي کمېسيون ته د هغه وړاندې کول.

۹- په افغانستان کې د اطفالو له وضعیت څخه د کلني رپوټ ترتيبول او د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ د ملي کمېسيون له تائيد وروسته، د بهرنيو چارو وزارت له لارې د ملگرو ملتونو سازمان ته د هغه وړاندې کول.

۱۰- د نورو هغو دندو سرته رسول چې د حکومت لخوا سپارل کېږي.

(۳) د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ د

متخلف از قانون و بې سرپرست به تفکيک جنسيت.

۶- پيشنهاد طرح تعديل احکام اين قانون بعد از تأييد کمیسیون ملی حمايت از طفل.

۷- پيشنهاد طرح مقرره، لوايح و طرز العمل های مربوط به منظور تطبيق بهتر احکام اين قانون به کمیسیون ملی حمايت از حقوق طفل.

۸- ترتيب گزارش سالانه اجراءات در مورد تايمين حقوق اطفال و ارائه آن به کمیسیون ملی حمايت از حقوق طفل.

۹- ترتيب گزارش سالانه از وضعیت اطفال در افغانستان و ارائه آن از طريق وزارت امور خارجه به سازمان ملل متحد بعد از تائيد کمیسیون ملی حمايت از حقوق طفل.

۱۰- انجام ساير وظيفی که از طرف حکومت محول می شود.

(۳) جلسات عادی کمیته تخنيکی

تخنيکي کمېټې عادي غونډې په مياشتني ډول دایرېږي. فوق العاده غونډې د غړيو د يوه ثلث په وړاندیز يا د کمېټې د رئيس په تصميم هر وخت دایرېدای شي.

(۴) د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ د تخنيکي کمېټې د فعاليت ډول د هغې لايحې په واسطه چې د کمېټې د غړو له لوري تصویبېږي، تنظيمېږي.

د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ

ولایتي تخنيکي کمیته

یوولسمه ماده:

(۱) د طفل د حقوقو د رعایت او ملاتړ، ددې قانون د حکمونو له تطبیق څخه د څارنې او بررسۍ او د دولتي او نا دولتي ادارو اوپه ولایتونوکې د اړوندو ټولنیزو خدمتونو د اختصاصي مؤسسو ترمنځ د همغږۍ د تأمین په منظور، ددې قانون د لسمې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو وزارتونو، ادارو او بنسټونو د دوه یمو واحدونو له استازو څخه متشکله د طفل له حقوقو

حمایت از حقوق طفل طور ماهوار دایر می‌گردد. جلسات فوق العاده به پیشنهاد یک ثلث اعضا یا تصمیم رئیس کمیته هر وقت دایر شده می‌تواند.

(۴) طرز فعالیت کمیته تخنيکي حمایت از حقوق طفل توسط لايحه‌ای که از طرف اعضای کمیته تصویب می‌شود، تنظیم می‌گردد.

کمیته تخنيکي ولایتي حمایت از

حقوق طفل

ماده یازدهم:

(۱) به منظور رعایت و حمایت از حقوق طفل، نظارت و بررسی از تطبیق احکام این قانون و تأمین هماهنگی میان ادارات دولتي و غیردولتي و مؤسسات اختصاصي خدمات اجتماعي ذیربط در ولایات، کمیته تخنيکي حمایت از حقوق طفل متشکل از نمایندگان واحد های دومی وزارت ها، ادارات و نهادهای مندرج فقره (۱) ماده دهم

څخه د ملاتړ تخنیکي کمیټه د والي تر مشرۍ لاندې رامنځته کېږي. (۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي کمیټه مکلفه ده، د اړوندو اجرائو رپوټ، ددې قانون د لسمې مادې په (۱) فقره کې درج شوي تخنیکي کمیټې ته وړاندې کړي.

درېیم فصل

د اطفالو حقوق

د طفل اساسي حقوق

دوولسمه ماده:

- (۱) طفل ددې قانون او نورو اړوندو تقنیني سندونو له حکمونو سره سم، د لاندې اساسي حقوقو لرونکی دی:
 - ۱- د ژوند حق.
 - ۲- د نوم لرل.
 - ۳- د تابعیت لرل.
 - ۴- د هويت او نسب ساتنه.
 - ۵- د زېږېدنې ثبت.
 - ۶- د مور په شیدو تغذیه.
 - ۷- د هر ډول تبعیض په وړاندې خونديتوب.

این قانون تحت ریاست والی ایجاد می‌گردد.

(۲) کمیټه مندرج فقره (۱) این ماده مکلف است گزارش اجرائات مربوط را به کمیټه تخنیکي مندرج فقره (۱) ماده دهم این قانون ارائه نماید.

فصل سوم

حقوق اطفال

حقوق اساسي طفل

ماده دوازدهم:

- (۱) طفل مطابق احکام این قانون و سایر اسناد تقنیني مربوط دارای حقوق اساسي ذیل می‌باشد:
 - ۱- حق حیات.
 - ۲- داشتن نام.
 - ۳- داشتن تابعیت.
 - ۴- حفظ هويت و نسب.
 - ۵- ثبت تولد.
 - ۶- تغذیه با شیر مادر.
 - ۷- مسئولیت در برابر هر نوع تبعیض.

-
۸- حضانت و رضاعت.	۸- حضانت او رضاعت.
۹- دسترسی به خدمات صحی.	۹- روغتیایی خدمتونو ته لاسرسی.
۱۰- تطبیق واکسین و سایر خدمات و قایوی صحی.	۱۰- د واکسین تطبیق او نور روغتیایی و قایوی خدمتونه.
۱۱- بازتوانی جسمی و روانی.	۱۱- جسمی او روانی بیاتوانمنی.
۱۲- صحت و سلامت جسمی.	۱۲- جسمی روغتیا او سلامتیا.
۱۳- استفاده از مراقبت های اجتماعی.	۱۳- له ټولنیزو مراقبتونو څخه گټه اخیستنه.
۱۴- استراحت، بازی و تفریح.	۱۴- استراحت، لوبې او تفریح.
۱۵- بهره‌مندی و استفاده از صندوق طفل در صورت ضرورت.	۱۵- د اړتیا په صورت کې د طفل له صندوق څخه گټه اخیستنه او استفاده.
۱۶- حمایت در برابر هر نوع تعذیب جسمی و روانی.	۱۶- د هر ډول جسمی او روانی تعذیب پر وړاندې ملاتړ.
۱۷- آموزش، تعلیم و تربیه.	۱۷- زده کړه، ښوونه او روزنه.
۱۸- آزادی بیان و اظهار.	۱۸- د بیان او څرگندونې (اظهار) آزادي.
۱۹- رشد فکری و تکامل ذهنی.	۱۹- فکري وده او ذهني تکامل.
۲۰- دسترسی به معلومات.	۲۰- معلوماتو ته لاسرسی.
۲۱- تشکیل انجمن های مختص به نوجوانان.	۲۱- په تنکیو ځوانانو پورې د مختصو انجمنونو تشکیل.
۲۲- حفاظت و حمایت در برابر بهره‌کشی اقتصادی.	۲۲- د اقتصادي بهره‌کشی پر وړاندې ساتنه او ملاتړ.
۲۳- حمایت در برابرانجام کارشاقه	۲۳- د شاقه او اجباري کار د ترسره
-

- کولو پر وړاندې ملاتړ.
- ۲۴- د کورنۍ درلودل او له والدینو څخه د بېلوالي منع.
- ۲۵- د کورنۍ زده کړې او ټولني په چاپېريال کې د امنیت او خونديتوب تأمین.
- ۲۶- د سرپرست درلودل او ساتنه.
- ۲۷- په نظامي او شبه نظامي فعالیتونو کې له استخدام څخه مخنیوی.
- ۲۸- د ډول ډول شکنجې، تعذیب، غیر انساني، سپکونکو مجازاتو او ظالمانه چلندونو پر وړاندې ملاتړ.
- ۲۹- له لویانو څخه جلا د نظارت، توقیف او حجز په پراوونو کې له قانون څخه د سرغړونکي طفل ساتنه.
- ۳۰- د جزایي اجرااتو په قانون کې درج د عدلي تعقیب په بهیر کې د مظنون او تورن له حقوقو څخه ګټه اخیستنه.
- ۳۱- د قانون له حکمونو سره سم د عادلانه محاکمې له موازینو څخه برخمنتیا.
- ۳۲- په فحشاء او جنسي اعمالو کې له طفل څخه د ګټه اخیستنې مخنیوی.
- و اجباری.
- ۲۴- داشتن خانواده و منع جدایی از والدین.
- ۲۵- تأمین امنیت و مصئونیت در محیط خانواده، آموزش و اجتماع.
- ۲۶- داشتن سرپرست و محافظت.
- ۲۷- جلوگیری از استخدام در فعالیت های نظامی و شبه نظامی.
- ۲۸- حمایت در برابر انواع شکنجه، تعذیب مجازات غیر انسانی، توهین آمیز و رفتارهای ظالمانه.
- ۲۹- نگهداری طفل متخلف از قانون در مراحل نظارت، توقیف و حجز جدا از بزرگسالان.
- ۳۰- استفاده از حقوق مظنون و متهم در جریان تعقیب عدلی مندرج قانون اجراات جزایی.
- ۳۱- برخورداری از موازین محاکمه عادلانه مطابق احکام قانون.
- ۳۲- جلوگیری از استفاده طفل در فحشاء و اعمال جنسی.

۳۳- د اختطاف او قاچاق پر وړاندې ملاتړ.

۳۴- په تقنیني سندونو کې درج شوي نور حقوق.

(۲) وزارتونه او دولتي ادارې او اړوندې نورې مراجع ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو حقوقو په رعایت مکلف دي.

د ژوند حق

دیارلسمه ماده:

(۱) هغه طفل چې ژوندی زېږېږي، د الهي موهبت په توګه د ژوند له طبیعي حق څخه برخمن دی او ددې قانون او نورو تقنیني سندونو له حکمونو سره سم، تر ملاتړ لاندې نیول کېږي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي او نادولتي ادارې مکلف دي، د طفل د ژوند د حق او د سالمې ودې د تأمین په منظور، لازم تدبیرونه ونیسي او عملي کړي.

۳۳- حمایت در برابر اختطاف و قاچاق.

۳۴- سایر حقوق مندرج اسناد تقنینی.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتی و سایر مراجع ذیربط مکلف به رعایت حقوق مندرج فقره (۱) این ماده می باشند.

حق حیات

ماده سیزدهم:

(۱) طفلی که زنده تولد می گردد، از حق طبیعی حیات به عنوان موهبت الهي برخوردار بوده و مطابق احکام این قانون و سایر اسناد تقنینی مورد حمایت قرار می گیرد.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتی و غیر دولتی ذیربط مکلف اند به منظور تأمین حق حیات و رشد سالم طفل، تدابیر لازم را اتخاذ و عملی نمایند.

د نوم د لرل حق

څوارلسمه ماده:

(۱) طفل د زېږېدنې له پيل څخه د مناسب نوم د درلودلو د حق لرونکی دی.

(۲) د طفل والدین، اولیا یا قانوني سرپرست مکلف دي د طفل له زېږېدنې وروسته د هغه لپاره مناسب نوم وټاکي او د قانون له حکمونو سره سم، د هغه هويت په اړوندو دفترونو کې، ثبت کړي.

(۳) د طفل نوم، نباید د تحقیر آمیزې یا د هغه د کرامت د سپکولوې یا له دیني عقایدو سره د مغایرې محتوای لرونکی وي.

(۴) که چېرې طفل له هغه نوم سره چې د هغه د والدینو، اولیاوو یا قانوني سرپرست له لوري د هغه لپاره ټاکل شوی دی، رضایت ونلري، کولای شي خپل نوم د قانون له حکمونو سره سم، بدل کړي.

حق داشتن نام

ماده چهاردهم:

(۱) طفل از بدو تولد دارای حق داشتن نام مناسب می‌باشد.

(۲) والدین، اولیا یا سرپرست قانونی طفل مکلف است بعد از تولد طفل برای وی نام مناسب انتخاب و هويت آن را مطابق احکام قانون در دفاتر مربوط، ثبت نماید.

(۳) اسم طفل نباید دارای محتوای تحقیر آمیز یا توهین به کرامت وی یا مغایر با عقاید دینی باشد.

(۴) هرگاه طفل به نامی که از جانب والدین، اولیا یا سرپرست قانونی او برایش انتخاب گردیده، رضایت نداشته باشد، می‌تواند طبق احکام قانون نام خود را تغییر دهد.

د تابعیت د لرل حق

پنځلسمه ماده:

(۱) طفل د زېږېدنې له پیل څخه د تابعیت د لرلو د حق لرونکی دی.

(۲) د طفل په تابعیت پورې اړوندې چارې د اړوند قانون له حکمونو سره سم تنظیمېږي.

د هويت او نسب د ساتنې حق

شپاړسمه ماده:

(۱) که دچا نسب معلوم وی او د زوی په صفت و نیول شي، د نسب د ثبوت آثار لکه نفقه، دحضانت اجوره، میراث، د مصاهره حرمت او د طلاقي شوی بنځي حرمت پری نه مرتبېږي.

(۲) شخص کولی شي، مجهول الهویه طفل او د ولی فاقد یتیم یا وصی د قانون له حکمونو سره سم، تر سرپرستي لاندې و نیسي.

د زېږېدنې د ثبت حق

اووه لسمه ماده:

(۱) د روغتیايي مرکزونو مسوولین

حق داشتن تابعیت

ماده پانزدهم:

(۱) طفل از بدو تولد دارای حق داشتن تابعیت می باشد.

(۲) امور مربوط به تابعیت طفل طبق احکام قانون مربوط تنظیم می گردد.

حق حفظ هويت و نسب

ماده شانزدهم:

(۱) شخصی که نسب وی معلوم بوده و به صفت فرزند خوانده شود، آثار ثبوت نسب از قبیل نفقه، اجرت حضانت، میراث، حرمت مطاهره و حرمت ازدواج مطلقه بر آن مرتب نمی گردد.

(۲) شخص می تواند، طفل مجهول الهویه و یتیم فاقد ولی یا وصی را مطابق احکام قانون به سرپرستی بگیرد.

حق ثبت تولد

ماده هفدهم:

(۱) مسؤولین مراکز صحتی مکلف اند،

مكلف دي د طفل د زېږېدنې په وخت کې ورځ، نېټه، جنس، نوم، تخلص، د والدينو نوم، تابعیت او د مېشتېدو ځای او د والدينو شغل په مخصوص کارت کې ثبت او والدينو ته ورکړي.

(۲) لاندې اشخاص مکلف دي د طفل له زېږېدنې څخه تر يوې مياشتې پورې د نفوسو د احوالو د ثبتولو تر ټولو نږدې ادارې ته خبر ورکړي او د زېږېدنې د ثبت مخصوص کارت واخلي:

۱- د هغه روغتيايي مرکز مسوولين چې طفل په هغه کې زېږېدلی دی.

۲- د طفل کورنۍ.

۳- د کلي ملک يا د گذر وکیل.

(۳) د زېږېدنو د ثبت مخصوص کارت د نفوسو د احوالو د ثبتولو د ادارې له خوا برابر او ترتيبېږي او په وړيا توگه وېشل کېږي.

(۴) هغه طفل چې په روغتيايي مرکز کې وزېږېږي او په هغه کې مړ شي، روغتيايي مرکز مکلف دی، د هغه د زېږېدنې او مړينې له نېټې څخه د نفوسو د احوالو د ثبتولو ادارې ته خبر

حين تولد طفل، روز، تاريخ، جنس، اسم، تخلص، نام والدين، تابعیت و محل اقامت و شغل والدين آن را درکارت مخصوص ثبت و به والدين اعطاء نمايند.

(۲) اشخاص ذيل مکلف اند، از تولد طفل الی یکماه به نزدیک ترين اداره ثبت احوال نفوس اطلاع داده و کارت مخصوص ثبت تولد را اخذ نمايند:

۱- مسوولين مرکز صحتی که طفل در آن تولد شده است.

۲- خانواده طفل.

۳- ملک قریه یا وکیل گذر.

(۳) کارت مخصوص ثبت تولدات از طرف اداره ثبت احوال نفوس تهیه و ترتیب شده و طور رایگان توزیع می گردد.

(۴) طفلی که در مرکز صحتی تولد و در آن وفات نماید، مرکز صحتی مکلف است، از تاریخ تولد و وفات وی به اداره ثبت احوال نفوس اطلاع

ورکړي.

(۵) که چېرې جنین له زېږېدنې مخکې مړ شي، لومړی د هغه زېږېدنه ثبت او وروسته یې مړینه ثبتېږي او په هغه صورت کې چې د امیدواری له شپږمې میاشتې څخه مخکې مړ شوی وي، یوازې د هغه مړینه ثبتېږي.

(۶) په هغو ځایونو کې چې روغتیايي مرکز شتون ونلري، د گذر وکیل مکلف دی زېږېدنه ثبت او د ثبت له نېټې څخه د اوو ورځو په موده کې، د زېږېدنې د ثبت فورمه له روغتیايي مرکزونو څخه یوه ته یا د نفوسو د احوالو د ثبتولو ادارې ته وړاندې کړي. (۷) روغتیايي مرکز مکلف دی د زېږېدنې د ثبت فورمه، د زېږېدنې د ثبت له نېټې څخه د دريو ورځو په موده کې د نفوسو د احوالو د ثبت اړوندې ادارې ته واستوي.

(۸) هغه طفل چې له هېواده بهر له افغان تبعه څخه وزېږېږي، د هغه والدین مکلف دي د دريو میاشتو مودې په ترڅ کې د خپل طفل له زېږېدنې یا مړینې

دهد.

(۵) هرگاه جنین قبل از تولد وفات نماید، ابتدا ولادت وی ثبت و بعد وفات آن ثبت می‌گردد و در صورتی که قبل از ماده ششم حاملگی وفات نموده باشد، تنها وفات وی ثبت می‌گردد.

(۶) در محلاتی که مرکز صحی وجود نداشته باشد، وکیل گذر مکلف است ولادت را ثبت و در مدت هفت روز از تاریخ ثبت، فورمه ثبت ولادت را به یکی از مراکز صحی یا اداره ثبت احوال نفوس ارائه نماید.

(۷) مرکز صحی مکلف است، فورمه ثبت ولادت را در مدت سه روز از تاریخ ثبت ولادت به اداره ثبت احوال نفوس مربوط ارسال نماید.

(۸) طفلی که از تبعه افغان در خارج از کشور تولد شود، والدین وی مکلف اند، از تولد یا وفات طفل خود به نمایندگی سیاسی یا قنصلگری

څخه د افغانستان سياسي نمايندگۍ يا
قونسلگرۍ ته خبر ورکړي يا هېواد ته
د ننوتلو له نېټې څخه د دېرشو ورځو
په موده کې، د نفوسو د احوالو د ثبت
ادارې ته خبر ورکړي.

(۹) د نفوسو د احوالو د ثبت اداره
مكلفه ده د نفوسو د احوالو د ثبت د
قانون له حکمونو سره سم د طفل د
زېږېدنې کارت ته په کتو سره، د هغه
لپاره د تابعيت د تذکرې د وېش په
هکله اقدام وکړي.

د زېږېدنې د ثبت د فورمې

محتويات

اته لسمه ماده:

د زېږېدنو د ثبت فورمه د لاندې
معلوماتو لرونکې ده:

۱- د طفل نوم او تخلص.

۲- د پلار نوم.

۳- د مور نوم.

۴- د نيکه نوم.

۵- د زېږېدنې نېټه.

۶- د زېږېدنې ځای.

افغانستان مقيم خارج درخلال مدت
سه ماه اطلاع داده يا درمدت
سى روز از تاريخ ورود به کشور به
اداره ثبت احوال نفوس
اطلاع دهند.

(۹) اداره ثبت احوال نفوس
مكلف است با نظر داشت
کارت تولد طفل مطابق احکام
قانون ثبت احوال نفوس در مورد
توزيع تذکره تابعيت برای وی
اقدام نمايد.

محتويات فورمه ثبت

تولد

ماده هجدهم:

فورمه ثبت تولدات حاوی معلومات
ذيل می باشد:

۱- نام و تخلص طفل.

۲- نام پدر.

۳- نام مادر.

۴- نام پدر کلان.

۵- تاريخ تولد.

۶- محل تولد.

۷- قومیت.

۸- ملت.

۹- استوگنخی.

۱۰- جنسیت (نارینه یا بنخینه).

۱۱- د اوسپدو خای او د طفل د والدینو دنده.

۱۲- د وینې گروپ.

۱۳- نور هغه معلومات چې د کورنیو چارو او عامې روغتیا وزارتونو لخوا لازم وکتل شي.

د مور په شپدو سره د تغذیې حق

نولسمه ماده:

(۱) طفل د زېږېدنې له پیل څخه حق لري چې تر دوو کلونو پورې د خپلې مور په شپدو سره تغذیه شي خو دا چې د هغه مور مؤجه عذر ولري.

(۲) د مور په شیدو سره د طفل په تغذیې پورې اړوندې نورې چارې د مور په شپدو سره د طفل د تغذیې له مقرري سره سم، تنظیمېږي.

۷- قومیت.

۸- ملت.

۹- سکونت.

۱۰- جنسیت (مذکر یا مونث).

۱۱- محل سکونت و وظیفه والدین طفل.

۱۲- گروپ خون.

۱۳- سایر معلوماتی که از طرف وزارت های امورداخله و صحت عامه لازم دانسته شود.

حق تغذیه با شیر مادر

ماده نهم:

(۱) طفل از بدو تولد حق دارد که با شیر مادر خود تا مدت دو سال تغذیه گردد، مگر این که مادر وی عذر مؤجه داشته باشد.

(۲) سایر امور مربوط به تغذیه طفل با شیرمادر، طبق مقرره تغذیه طفل با شیر مادر تنظیم می گردد.

څارنه او د خونديتوب تأمين

شلمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي ددې قانون د حکمونو له تطبيق څخه د څارنې او د اطفالو د خونديتوب د تأمين په هکله لازم تدبيرونه ونيسي.

د طفل د ژوند د وضع ښه والی

يوويشتمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي د طفل له قانوني ممثل سره د مساعدت په منظور، اړوندو مالي امکاناتو ته په کتو سره داسې تدبيرونه ونيسي چې هغوی وکولای شي د هغو په وسيله د طفل لپاره غذا، کالي او مناسبه سرپناه برابره او د طفل د ژوند وضع ته ښه والی ور وښيي.

له اطفالو څخه د بهره کشي منع

دوه ويشتمه ماده:

(۱) له اطفالو څخه هر ډول اقتصادي يا جنسي بهره کشي منع ده.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي له طفل څخه د بهره کشي د

نظارت و تأمين مصونيت

ماده بيستم:

وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند در مورد نظارت از تطبيق احکام اين قانون و تأمين مصونيت اطفال تدابير لازم را اتخاذ نمايند.

بهبود وضع زندگي طفل

ماده بيست و يکم:

وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند، به منظور مساعدت به ممثل قانونی طفل با نظر داشت امکانات مالی مربوط طوری تدابير اتخاذ نمايند که آنها بتوانند بالوسيله آن برای طفل غذا، لباس و سرپناه مناسب تهيه و وضع زندگي طفل را بهبود بخشند.

منع بهره کشي از اطفال

ماده بيست و دوم:

(۱) هرگونه بهره کشي اقتصادي يا جنسي از اطفال ممنوع است.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند به منظور جلوگیری از

مخنيوي په منظور، لازم تدبيرونه ونيسي.

د طفل د ځورونې او اذيت منع

دري وېشتمه ماده:

(۱) د طفل پر وړاندې د هر ډول جسمي او رواني او ځورونې او اذيت اعمالول منع دي.

(۲) هېڅ شخص نشي کولای د طفل د روحي، جسمي يا رواني ځورونې او اذيت لامل شي، مرتکب د قانون له حکمونو سره سم، تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

د حضانت او رضاعت د حق لرل

څلېرېشتمه ماده:

طفل د قانون له حکمونو سره سم، د حضانت، رضاعت، نفقې د حق او له ولايت او وصايت څخه د برخمنتيا د حق لرونکی دی.

د ديني او مذهبي لږکيو (اقلیتونو)

د طفل د آزادۍ د حق لرل

پنځه وېشتمه ماده:

په هېواد کې استوگن د نورو دينونو د

بهره کشي از طفل، تدابير لازم را اتخاذ نمايند.

منع آزار و اذيت طفل

ماده بیست و سوم:

(۱) اعمال هر نوع آزار و اذيت جسمی و روانی علیه طفل ممنوع می باشد.

(۲) هیچ شخص نمی تواند سبب آزار و اذيت، روحي، جسمي يا روانی طفل گردد، مرتکب مطابق احکام قانون مورد تعقيب عدلی قرار می گیرد.

داشتن حق حضانت و رضاعت

ماده بیست و چهارم:

طفل مطابق احکام قانون دارای حق حضانت، رضاعت، نفقه و حق برخورداری از ولايت و وصايت می باشد.

داشتن حق آزادی طفل

اقلیت های دينی و مذهبی

ماده بیست و پنجم:

اطفال پیروان سایر ادیان ساکن

پيروانو اطفال د خپل دين، مذهب څخه به پيروی كې او د ديني او فرهنگي مراسمو په ترسره كولو كې د هېواد د نورو اطفالو په شان، د قانون د حكمونو په حدودو كې آزاد دي.

د جنين وده او ساتنه

شپږ ويشتمه ماده:

(۱) حامله بنځه حق لري د كورنۍ په مرسته د جنين د ودې او ساتنې او د هغه د سالمې زېږېدنې په منظور، روغتيايي معاینات ترسره كړي.

(۲) حامله بنځه نشي كولى، له هغه شرعي، قانوني او صحې عذر پرته چې د ډاكټر له لورې د مور د روغتيا په منظور تشخيصېږي، جنين سقط كړي.

(۳) خاوند يا بل شخص حق نلري حامله بنځه سقط ته مجبوره كړي.

د مور او جنين د روغتيا په هكله د

دولت مكلفيت

اووه ويشتمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مكلف دي، د جنين د ودې او ساتنې، د طفل

دركشور در پيروی از دين، مذهب و اجرای مراسم دينی و فرهنگي شان مانند ساير اطفال كشور در حدود احكام قانون آزاد می باشند.

رشد و حفاظت جنين

ماده بيست و ششم:

(۱) زن حامله حق دارد به مساعدت خانواده به منظور رشد و حفاظت جنين و تولد سالم وی، معاینات صحې را انجام دهد.

(۲) زن حامله نمی تواند، بدون عذر شرعي، قانونی و صحې كه از طرف ډاكټر به منظور صحت مادر مشخص می گردد، جنين را سقط نماید.

(۳) شوهر يا شخص ديگر حق ندارد تا زن حامله را مجبور به سقط نماید.

مكلفيت دولت در مورد صحت

مادر و جنين

ماده بیست و هفتم:

وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مكلف اند، به منظور رشد و حفاظت

د سالمې زېږېدنې او د مور له روغتيا څخه د ملاتړ په منظور، لازم مالي او روغتيايي تدبيرونه ونيسي.

څلورم فصل

روغتيايي مراقبت

له درملنې څخه څارنه او مراقبت

اته ويشتمه ماده:

د اطفالو د روغتيايي ملاتړ او مراقبت د اختصاصي خدمتونو او آسانتياوو وړاندې کونکي وزارتونه او دولتي يا نا دولتي ادارې هر يو په اړونده ساحه کې مکلف دي، هغه اطفال چې د ټولنيزو خدمتونو په اختصاصي موسسو يا روغتيايي مرکزونو کې تر حفاظت، ساتنې يا جسمي يا رواني درملنې لاندې دي، د هغوي له حفاظت، ساتنې او درملنې څخه د روغتيايي چارو د واکمنو مراجعو پواسطه وضع شوو معيارونو ته په پام سره څارنه او مراقبت وکړي.

جنين، تولد سالم طفل و حمايت از صحت مادر تدابير مالي و صحي لازم را اتخاذ نمايند.

فصل چهارم

مراقبت صحي

نظارت و مراقبت از تداوی

ماده بیست و هشتم:

وزارت‌ها و ادارات دولتي يا غيردولتي عرضه کننده خدمات و تسهيلات اختصاصي حمايت و مراقبت صحي اطفال هر يك در ساحه مربوط مکلف اند، اطفالی را که در مؤسسات اختصاصي خدمات اجتماعي يا مراکز صحي تحت حفاظت، نگهداری يا تداوی جسمي يا رواني قراردارند، از حفاظت، نگهداری و تداوی آنها با نظر داشت معيارهای وضع شده توسط مراجع ذیصلاح امور صحي نظارت و مراقبت نمايند.

روغتیایی لازمو خدمتونو ته د طفل

د لاسرسی حق

نهه وپشتمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې هر یو په اړونده ساحه کې مکلف دي، روغتیایی لازمو خدمتونو ته د طفل د لاسرسی په منظور، په لاندې برخو کې لازم تدبیرونه ونیسي:

۱- د نویو زېږېدلو او اطفالو د مرګ او مړینې د راتیتولو په هکله د لازمو تدبیرونو نیول.

۲- د روغتیایی لومړنیو مراقبتونو او وقایوي او معالجوي لازمو مرستو پراختیا.

۳- د روغتیایی لومړنیو مراقبتونو په چوکاټ کې د ساري ناروغيو او خوار ځواکۍ پر وړاندې مبارزه.

۴- د مغذي خوراک او د څښلو د روغتیایی اوبو برابرول.

۵- د حمل له وضع څخه مخکې او وروسته له میندو څخه روغتیایی مراقبتونه.

حق دسترسی طفل به خدمات

لازم صحی

ماده بیست و نهم:

(۱) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط هر یک در ساحه مربوط مکلف اند، به منظور دسترسی طفل به خدمات لازم صحی در عرصه های ذیل تدابیر لازم را اتخاذ نمایند:

۱- اتخاذ تدابیر لازم در مورد کاهش مرګ و میر نوزادان و اطفال.

۲- گسترش مراقبت های اولیه صحی و کمک های لازم وقایوی و معالجوی.

۳- مبارزه علیه امراض ساری و سوء تغذی در چهارچوب مراقبت های اولیه صحی.

۴- تهیه خوراک مغذی و آب آشامیدنی صحی.

۵- مراقبت های صحی از مادران قبل و بعد از وضع حمل.

۶- آگاهی دهی به والدین و اطفال در مورد کاربرد اساسات صحت و تغذی آنها، مفیدیت شیرمادر، بهداشت و حفظ الصحه محیط زیستی.

۷- گسترش مراقبت های وقایوی، رهنمائی برای آموزش والدین و خانواده در باره روش های ایجاد خانواده سالم و خدمات مربوط آن.

۸- آگاهی دهی از اضرار معالجه های سنتی و اتخاذ تدابیر جهت منع آن.

۹- مبارزه علیه خرافات و سایر عادات ناپسندی که برای صحت و سلامتی طفل زیان آور باشند.

(۲) سایر امور مربوط به صحت اطفال طبق سند تقنینی مربوط تنظیم می گردد.

۶- د روغتیا د اساساتو د کارونې او د هغوی د تغذی، د مور د شیدو د کتورتوب، د ژوند چاپیریالې روغتیا ساتنې او حفظ الصحې په هکله والدینو او اطفالو ته د پوهاوي ورکول.

۷- د وقایوي مراقبتونو پراختیا، د سالمې کورنۍ د رامنځته کېدو او د هغو د اړوندو خدمتونو د تگلارو په اړه د والدینو او کورنۍ د زده کړې لپاره لارښوونه.

۸- د سنتي درملنو له زیانونو څخه پوهاوی او د هغو د منع لپاره د تدبیرونو نیول.

۹- د هغو خرافاتو او نورو ناوړو عادتونو پر وړاندې مبارزه چې د طفل د روغتیا او سلامتیا لپاره زیان راورونکي وي.

(۲) د اطفالو په روغتیا پورې اړوندې نورې چارې له اړوند تقنیني سند سره سم تنظیمېږي.

د واکسین د تطبیق حق

دپرشمه ماده:

(۱) د طفل والدین یا قانوني ممثل مکلف دي له زېږېدنې څخه وروسته د (۲۴) ساعتونو مودې په ترڅ کې، د طفل لومړنې واکسین د واکسینا سیون په تر ټولو نږدې محل کې تطبیق کړي.

(۲) د طفل والدین یا قانوني ممثل مکلف دي د طفل د واکسین مخصوص کارت د واکسیناسیون له تر ټولو نږدې محل څخه ترلاسه کړي او نور واکسینونه یې په ټاکل شوي وخت کې تطبیق کړي.

(۳) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفي دي له اړوند تقنیني سند سره سم وړیا روغتیايي واکسینونو ته د اطفالو د لاسرسۍ زمينه برابره کړي.

(۴) دولتي او خصوصي روغتیايي مرکزونه مکلف دي ددې مادې په (۱) او (۲) فقره کې درج شوي واکسینونه،

حق تطبیق واکسین

ماده سی ام:

(۱) والدین یا ممثل قانوني طفل مکلف اند در خلال مدت (۲۴) ساعت بعد از تولد، اولین واکسین طفل را در نزدیک ترین محل واکسیناسیون تطبیق نمایند.

(۲) والدین یا ممثل قانوني طفل مکلف اند، کارت مخصوص واکسین طفل را از نزدیکترین محل واکسیناسیون اخذ و سایر واکسین‌های وی را در موعد معین آن تطبیق نمایند.

(۳) وزارت ها و ادارات دولتي ذیربط مکلف اند، زمينه دسترسى اطفال را به واکسین‌های صحی رایگان مطابق سند تقنینی مربوط فراهم نمایند.

(۴) مراکز صحی دولتي و خصوصي مکلف اند، واکسین‌های مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده را طور رایگان

په وړيا ډول تطبيق كړي.

د كورنۍ د تنظيم لارښوونه

يو دېرشمه ماده:

د عامې روغتيا وزارت او نور اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مكلفې دي د سالمې كورنۍ د رامنځته كېدو او له هغو پرله پسې زېږېدلو څخه د مخنيوي په منظور چې د نويو زېږېدلو د مرگ او مړينې او د هغوی د خوار خواکۍ لامل كېږي او د طفل په پالنه کې ستونزه او خنډ رامنځته كوي، دتبليغ او لارښوونې له لارې لازم تدبيرونه ونيسي.

د روغتيايي کارت د درلودلو حق

دوه دېرشمه ماده:

د عامې روغتيا وزارت مكلف دی د روغتيايي لازمو خدمتونو د ثبت په منظور، د طفل لپاره روغتيايي کارت برابر او په هغه کې د طفل د جسمي او رواني درملنې په اړه معلومات درج كړي.

تطبيق نمايند.

رهنمايي تنظيم خانواده

ماده سي و يکم:

وزارت صحت عامه وسایر وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند به منظور ایجاد خانواده سالم و جلوگیری از تولدات بی در پی که سبب ایجاد مرگ و میر نوزادان و سوء تغذی آنها می گردد و در پرورش طفل ایجاد مشکل و مانع را می نماید، تدابیر لازم را از طریق تبلیغ و رهنمايي اتخاذ نمايند.

حق داشتن کارت صحي

ماده سي و دوم:

وزارت صحت عامه مکلف است، به منظور ثبت خدمات لازم صحي، کارت صحي را برای طفل ترتیب و معلومات مبني بر تداوی جسمي و رواني طفلي را در آن درج نمايد.

د طفل د روغتیايي کارت وړاندې

کول

دري دېرشمه ماده:

(۱) د طفل والدین یا قانوني ممثل مکلف دي روغتیايي مرکزونو یا طبيب ته د طفل د مراجعې په وخت کې، د طفل روغتیايي کارت هم وړاندې کړي.

(۲) د طفل والدین یا قانوني ممثل مکلف دي لږ تر لږه په کال کې یو ځل طفل د معایناتو د اجراء کولو په غرض روغتیايي مرکزونو ته یوسي.

پنځم فصل

د معلولیت لرونکي طفل

بیاتوانمني

جسمي او رواني بیا توانمني

څلور دېرشمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي د هغه طفل له جسمي او رواني بیا توانمنۍ څخه د ملاتړ په منظور چې د غفلت، بهره کشي یا جنسي ناوړې ګټه اخیستنې، شکنجې یا نورو هر ډول بې

ارائه کارت صحی

طفل

ماده سی و سوم:

(۱) والدین یا ممثل قانونی طفل مکلف اند، چېن مراجعه طفل به مراکز صحی یا طبيب، کارت صحی طفل را نیز ارائه نماید.

(۲) والدین یا ممثل قانونی طفل مکلف اند، حد اقل سال یکبار طفل را غرض اجرای معاینات به مراکز صحی بېرنند.

فصل پنجم

بازتوانی طفل دارای

معلولیت

بازتوانی جسمی و روانی

ماده سی و چهارم:

وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند به منظور حمایت از بازتوانی جسمی و روانی طفل که از اثر غفلت، بهره کشي یا سوء استفاده جنسي، شکنجه یا هر شکل ديگری از

رحمانه ، غیر انساني او سپکونکو چلندونو څخه یا دمجازاتو او یا وسله والو شخړو په پایله کې یې، زیان لیدلی دی، د استقرار او بیا ادغام لپاره چې د طفل په روغتیا، عزت نفس او په کرامت کې مرسته وکړي، لازم تدبیرونه ونیسي.

له قرباني طفل څخه ملاتړ

پنځه دېرشمه ماده:

اړوندې دولتي ادارې مکلفې دي تر څو له قرباني طفل څخه د ملاتړ په اړوند لازم تدبیرونه ونیسي او ددغو اطفالو د درملنې او بیا توانمنۍ او ساتنې په برخه کې، لازم ګامونه واخلي.

د معلولیت لرونکي طفل ملاتړ

شپږ دېرشمه ماده:

(۱) د د کار او ټولنیزو ، عامې روغتیا وزارتونه او نورې اړوندې ادارې مکلف دي د هغو اعمالو پر وړاندې چې د هغه روغتیا، بدني او یا عقلي ودې، روحي او ټولنیز حالت ته زیان رسوي، د معلولیت لرونکي طفل ملاتړ وکړي.

برخورد های بی رحمانه، غیر انساني و تحقیر آمیز یا مجازات ویا در نتیجه منازعات مسلحانه، آسیب دیده است، جهت استقرار و ادغام مجدد که به صحت، عزت نفس و کرامت طفل کمک کند، تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

حمایت از طفل قرباني

ماده سی و پنجم:

ادارات دولتي ذيربط مکلف اند، تا در رابطه به حمایت از طفل قرباني تدابیر لازم را اتخاذ و در قسمت تداوی و بازتوانی و حفاظت چنین اطفال، اقدامات لازم نمایند.

حمایت طفل دارای معلولیت

ماده سی و ششم:

(۱) وزارت های کار و اموراجتماعی، صحت عامه و سایر ادارات ذيربط مکلف اند طفل دارای معلولیت را در برابر اعمالی که به صحت، رشد بدني ویا عقلي، حالت روحي و اجتماعي وی آسیب میرساند، حمایت نمایند.

(۲) معلول طفل د توان ورکونې له خدمتونو (د ټولنیزو، رواني، طبي، بنوونیزو او شغلي خدمتونو وړاندې کول) څخه په وړیا توګه برخمن کېږي.

(۳) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي د ذهني يا جسمي معلوليت لرونکي طفل لپاره د ځانګړي ټولنيز ملاتړ زمينه داسې برابره کړي چې هغه وکولای شي په نفس اتکا غښتلي او په ټولنه کې فعال نقش ترسره او د آبرومندانو ژوند لرونکی وي.

(۴) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي د بنوونې، تحصیل، د کار زده کړې، روغتیايي او بیا پالنې، د استخدام لپاره دچمتووالي، تفریحي او سپورتي فرصتونه د معلولیت لرونکو اطفالو د لاسرسی په منظور، اختصاصي او د لاسرسي وړ مکانونه او ځایونه رامنځته او په لازمه وسایلو سره تجهیز کړي.

(۲) طفل معلول ازخدمات توان بخشی (ارائه خدمات اجتماعی، روانی، طبي، آموزشی و شغلی) طور رایگان بر خوردار می گردد.

(۳) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، برای طفل دارای معلولیت ذهني يا جسمي زمينه حمايت اجتماعی خاص را طوری فراهم نمایند که وی بتواند اتکا به نفس را تقويه و در جامعه نقش فعال را ایفا و دارای زندگی آبرومندانه باشد.

(۴) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند به منظور دسترسی اطفال دارای معلولیت، به تعلیم، تحصیل، کارآموزی، خدمات صحی و بازپروری، آمادگی برای استخدام، فرصت های تفریحی و ورزشی، مکان ها و محلات اختصاصی و قابل دسترس را ایجاد و با وسایل لازمه تجهیز نمایند.

د معلولیت لرونکو اطفالو لپاره د

ښوونیزو کورسونو دایرول

اووه دېرشمه ماده:

(۱) د پوهنې وزارت مکلف دی د کار او ټولنیزو چارو له وزارت سره په همکارۍ کې د معلولیت لرونکو اطفالو له توانمنیو او استعدادونو سره متناسب حرفوي او ښوونیز کورسونه د هغوی د زده کړې په غرض، دایر کړي.

(۲) د د کار او ټولنیزو چارو وزارت مکلف دی هغو معلولیت لرونکو اطفالو ته چې ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو کورسونو څخه فارغېږي، د هغوی له سن، توانمنۍ او د مېشتېدو له ځای سره د متناسب کار د پیدا کولو زمینه برابره کړي.

(۳) د پوهنې وزارت مکلف دی د هغو معلولیت لرونکو اطفالو لست چې ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو کورسونو څخه فارغېږي، په میاشتنۍ توګه د د کار او ټولنیزو چارو وزارت ته وړاندې کړي.

تدویر کورسهای آموزشی برای

اطفال دارای معلولیت

ماده سی و هفتم:

(۱) وزارت معارف مکلف است در همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی کورس های حرفوی و آموزشی را متناسب با توانایی ها و استعداد اطفال دارای معلولیت غرض آموزش آنها، تدویر نماید.

(۲) وزارت کار و اموراقتصادی مکلف است به اطفال دارای معلولیت که از کورس های مندرج فقره (۱) این ماده فارغ می شوند، زمینه پیدا کردن کار متناسب با سن و توانایی و محل اقامت آن ها را فراهم نماید.

(۳) وزارت معارف مکلف است، لست اطفال دارای معلولیت را که از کورس های مندرج فقره (۱) این ماده فارغ می گردند، طور ماهوار به وزارت کار و امور اجتماعی ارائه نماید.

د معلولو اطفالو استخدام

اته دېرشمه ماده:

هغه کارفرمایان چې پنځوس او یا له هغه څخه زیات کارگر په یوه ځای یا په مختلفو ځایونو کې د کار د زده کړې یا د کار د شاگرد په غرض، استخداموي مکلف دي لږ تر لږه څلور سلنه له هغو معلولیت لرونکو اطفالو څخه چې د د کار او ټولنیزو چارو وزارت له لارې هغوی ته ورپېژندل کېږي، د کار د قانون له حکمونو سره سم، استخدام کړي، پدې شرط چې د پام وړ کار د هغوی د جسمي یا رواني زیان د رامنځته کېدو لامل نشي.

د اطفالو پواسطه د نشه راوړونکو موادو له کارولو او پېر او پلور څخه مخنیوی او د هغوی درملنه

نهه دېرشمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي د مخدره او مسکرو موادو له نا قانونه گټه اخیستنې څخه د اطفالو د ملاتړ او د اطفالو په واسطه د مخدره

استخدام اطفال معلول

ماده سی و هشتم:

کارفرمایانی که پنجاه کارگر و یا بیشتر از آن را در یک مکان یا در مکان‌های مختلف غرض کار آموزی یا شاگرد کار، استخدام می‌نمایند، مکلف‌اند، حد اقل چهار فیصد از اطفال دارای معلولیت را که از طریق وزارت کار و امور اجتماعی به آنها معرفی می‌گردد، مطابق احکام قانون کار استخدام نمایند، مشروط بر این که کار مورد نظر سبب ایجاد ضرر جسمی یا روانی آنها نگردد.

جلوگیری از استعمال و خرید و فروش مواد نشه آور توسط اطفال و تداوی آنها

ماده سی و نهم:

(۱) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف‌اند به منظور حمایت اطفال از استفاده غیرقانونی مواد مخدر و مسکر و جلوگیری

از تولید، انتقال و فروش مواد مخدر و مسکر توسط اطفال، طبق احکام قانون تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

(۲) دولت مکلف است تا در قسمت تدارک اطفال معتاد در مراکز صحتی بازتوانی اقدام نماید.

حمایت اجتماعی و بازتوانی

ماده چهارم:

وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، زمینه حمایت اجتماعی و بازتوانی اطفال دارای معلولیت را جهت سهم‌گیری فعال‌شان در جامعه، مطابق احکام قانون فراهم نمایند.

تبادلۀ معلومات

ماده چهل و یکم:

وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند در چوکات همکاری‌های بین‌المللی زمینه تبادلۀ معلومات لازم را در عرصه مراقبت‌های صحتی

او مسکرو موادو له تولید، لبرد او د پلور د مخنیوی په منظور، د قانون له حکمونو سره سم، لازم تدبیرونه ونیسي.

(۲) دولت مکلف دی ترڅو د بیا توانمنۍ په روغتیایي مرکزونو کې د روږدو(معتاد) اطفالو د درملنې په برخه کې اقدام وکړي.

ټولنيز او د بيا توانمنۍ ملاتړ

څلورېنننمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې په ټولنه کې د هغوی د فعالې ونډې اخیستنې لپاره مکلفې دي د قانون له حکمونو سره سم، د معلولیت لرونکو اطفالو د ټولنيزې او بیا توانمنۍ د ملاتړ زمينه، برابره کړي.

د معلوماتو تبادلۀ

يو څلورېنننمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي د بین‌المللي همکاریو په چوکاټ کې د معلولیت لرونکو اطفالو د وقایوي، معالجوي او رواني روغتیایي

مراقبتونو او د اړوندو طبي کارکوونکو د ظرفیت او مهارتونو د لوړولو او د هغوی د تجربو د پراختیا په برخه کې د لازمو معلوماتو د تبادلې زمینه برابره او پراختیا ورکړي.

شپږم فصل

ټولنیز مراقبتونه

د استراحت، لوبو او تفریح حق

دوه څلوربښتمه ماده:

(۱) طفل د استراحت، رخصتې، سرگرمۍ (کتورې لوبې) او له خپل سن سره متناسب په هنري، تفریحې، هوساینزو او فرهنګي فعالیتونو کې د آزادانه ګډون د حق لرونکی دی.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، ټولو اطفالو ته په یو شان او وړیا ډول، ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو حقوقو څخه د ګټې اخیستنې زمینه تامین کړي.

(۳) د ښارجوړونې او اراضۍ وزارت او ښاروالۍ ګانې مکلفې دي د اطفالو د لوبو د حق د تامین له پاره په ښاري

وقایو، معالجوی و روانی اطفال دارای معلولیت و ارتقای ظرفیت و مهارت‌های کارکنان طبی مربوط و توسعه تجارب آنها را فراهم و گسترش دهند.

فصل ششم

مراقبت های اجتماعی

حق استراحت، بازی و تفریح

ماده چهل و دوم:

(۱) طفل دارای حق استراحت، رخصتې، سرگرمۍ (بازی های مفید) و اشتراک آزادانه در فعالیت های هنری، تفریحی، آسایشی و فرهنگی متناسب با سن و سال خود می باشد.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، زمینه استفاده از حقوق مندرج فقره (۱) این ماده را برای همه اطفال، طور یکسان و رایگان تأمین نمایند.

(۳) وزارت شهر سازی و اراضی و ښاروالۍ ها مکف اند برای تأمین حق بازی اطفال در نقشه های شهری

نقشو کې د اطفالو د لوبو پارک په پام کې ونیسي. دغه ډول محلات په هېڅ وجه په نورو ځایونو د تعدیل وړ ندي.

د شپډو خوړلو د ځای او وړکتون

رامنځته کول

دري څلورېنځمه ماده:

(۱) د د کار او ټولنيزو چارو وزارت دنورو اړوندو وزارتونو او دولتي او نادولتي ادارو په همکارۍ د اړوندو کارکوونکو د اطفالو د مواظبت، مراقبت، پالنې او روزنې له پاره، لاندې شرايطو ته په کتو سره، د هغوی دکار په ځای کې د شپډو خوړلو ځایونه او وړکتونونه رامنځته کوي:

۱- له اطفالو څخه ټولنيز ملاتړ او د هغوی د استعدادونو او وړتياوو وده.

۲- د ټولنې د ديني او عقيدتي ارزښتونو له موخو سره سم د اطفالو جسمي، روحي، فرهنگي او اخلاقي چمتوالي.

۳- د اطفالو د ساتنې، پالنې او ودې په برخه کې له کورنيو سره مرسته.

پارک بازی اطفال را در نظر بگیرند. این نوع محلات به هیچ وجه به مکان های دیگر قابل تعدیل نمی باشد.

ایجاد شیرخوارگاه و

کودکستان

ماده چهل و سوم:

(۱) وزارت کار و امور اجتماعی به همکاری سایر وزارت ها و ادارات دولتی و غیردولتی ذیربط جهت مواظبت، مراقبت، پرورش و آموزش اطفال کارکنان مربوط، شیرخوارگاه ها و کودکستان ها را با نظر داشت شرایط ذیل درمحل کار شان ایجاد می نماید:

۱- حمایت اجتماعی از اطفال و رشد استعدادها و توانایی های آنها.

۲- آمادگی جسمی، روحی، فرهنگی و اخلاقی اطفال مطابق با اهداف و ارزش های دینی و عقیدتی جامعه.

۳- کمک با خانواده ها در قسمت نگهداری، پرورش و رشد اطفال.

۴- د وړکتونونو او د اطفالو د کورنیو تر منځ د ټولنیزو اړیکو تامین.

(۲) د د کار او ټولنیزو چارو وزارت مکلف دی اړوندو سندونو ته په کتو سره د اطفالو د مواظبت، مراقبت، پالنې او ښوونې له پاره د ښاري پلانونو او د محل د اوسېدونکو له اړتیا سره سم، د استوګنې په محل کې، د شپډو خوړلو ځایونه او وړکتونونه رامنځته کړي.

(۳) د ادارو مسوولین مکلف دي اړوندو تقنیني سند ته په کتو سره، د اړوندو کارکوونکو د اطفالو د مواظبت، مراقبت، پالنې او ښوونې له پاره، د هغوی د کار په ځای کې د شپډو خوړلو ځایونو او وړکتونونه رامنځته کړي.

(۴) د شپډو خوړلو د ځایونو او وړکتونونو ادارې مکلفې دي، هره ورځ د اړوندو اطفالو له روغتیا څخه مراقبت وکړي، د ناروغو اطفالو د طبي سیستماتیکو معایناتو د اجراء، تشخیص او هغوی ته د طبي لومړنیو مرستو زمینه چمتو کړي.

۴- تأمین روابط اجتماعی میان کودکستان ها و خانواده های اطفال.

(۲) وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است، جهت مواظبت، مراقبت، پرورش و آموزش اطفال با نظر داشت اسناد تقنینی مربوط، شیرخوارگاه ها و کودکستان ها را در محل زیست طبق پلان های شهری و ضرورت ساکنین محل ایجاد نماید.

(۳) مسؤولین ادارات مکلف اند، با نظر داشت سند تقنینی مربوط، جهت مواظبت، مراقبت، پرورش و آموزش اطفال کارکنان مربوط، شیرخوارگاه ها و کودکستان ها را در محل کارشان ایجاد نمایند.

(۴) ادارات شیرخوارگاه ها و کودکستان ها مکلف اند، همه روزه از صحت اطفال مربوط مراقبت نموده، زمینه اجرای معاینات سیستماتیک طبي، تشخیص اطفال مریض و کمک های اولیه طبي را به آنها فراهم نمایند.

(۵) د شېدو خوړلو د ځایونو او وړکتونونو ادارې مکلفې دي د اطفالو له پاره د پالنې او ښوونې خدمتونه له هر ډول تبعیض پرته، په یو شان توګه، چمتو کړي.

(۶) د د کار او ټولنیزو چارو وزارت مکلف دی د اړوندو تقنیني سندونو له حکمونو سره سم، د شېدو خوړلو د ځایونو او وړکتونونو د اطفالو له وضعیت څخه څارنه وکړي.

(۷) د اطفالو د منلو شرایط او د شېدو خوړلو په ځایونو او وړکتونونو پورې اړوندې نورې چارې له اړوند تقنیني سند سره سمې، تنظیمېږي.

د پالنځایونو رامنځته کول

څلور څلوېښتمه ماده:

(۱) د د کار او ټولنیزو چارو وزارت مکلف دی د بېوزله او بې سرپرسته یتیمو اطفالو د ودې، پالنې او د معیشت د تامین په منظور، پالنځایونه رامنځته کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې په

(۵) ادارات شیرخوارګاه ها وګودکستانها مکلف اند، خدمات پرورش و آموزش را بدون هر نوع تبعیض برای اطفال طور یکسان فراهم نمایند.

(۶) وزارت کار و اموراجتماعی مکلف است از وضعیت اطفال شیرخوارګاه ها وګودکستان ها مطابق احکام اسناد تقنینی مربوط نظارت بعمل آورد.

(۷) شرایط پذیرش اطفال و سایر امور مربوط به شیرخوارګاه ها وګودکستان ها طبق سند تقنینی مربوط تنظیم می گردد.

ایجاد پرورشگاه ها

ماده چهل و چهارم:

(۱) وزارت کار و اموراجتماعی مکلف است به منظور رشد و پرورش و تأمین معیشت اطفال یتیم بی بضاعت و بی سرپرست، پرورشگاه ها را ایجاد نماید.

(۲) امورمربوط به شمولیت در

درج شوو پالنخايونو کې د شموليت چارې له اړوند تقنيني سند سره سمې، تنظيمېږي.

د ټولنيزې بيمې رامنځته کول

پنځه څلوېښتمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي د اطفالو د مصوونيت د تامين او د ټولنيزې بيمې د رامنځته کولو په منظور، د طفل يا د هغه د قانوني ممثل د مالي سرچينو امکاناتو ته په کتو سره، د هغوی له پاره ټولنيزې بيمې رامنځته او پراختيا ورکړي.

د رفاهي صندوق تاسيس

شپږ څلوېښتمه ماده:

(۱) د د کار او ټولنيزو چارو وزارت مکلف دی له معلولو اطفالو څخه د ملاتړ په غرض او د هغوی او د نورو زيان منونکو اطفالو د توانمنۍ له پاره، د ماليې وزارت په همکارۍ او د خپرو اشخاصو په مرسته، رفاهي صندوق رامنځته کړي.

(۲) کورني او بهرني حقيقي او حکمي

پرورشگاه های مندرج فقره (۱) این ماده طبق سند تقنینی مربوط، تنظیم می‌گردد.

ایجاد بیمه اجتماعی

ماده چهارم و پنجم:

به منظور تأمین مصونیت و ایجاد بیمه اجتماعی اطفال، وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند با نظر داشت امکانات منابع مالی طفل یا ممثل قانونی وی، برای آنها بیمه های اجتماعی را ایجاد و توسعه دهند.

تأسیس صندوق رفاهی

ماده چهارم و ششم:

(۱) وزارت کار و امورات اجتماعی مکلف است، غرض حمایت از اطفال معلول و جهت توان بخشی آنها وسایر اطفال آسیب پذیر، صندوق رفاهی را به همکاری وزارت مالیه و کمک اشخاص خیر ایجاد نماید.

(۲) اشخاصی حقیقی و حکمی داخلی

اشخاص کولای شي، ددې مادې په
(۱) فقره کې له درج شوي صندوق
سره، مرسته او مساعدت وکړي.

(۳) د د کار او ټولنيزو چارو وزارت
مکلف دی هر کال، رفاهي صندوق ته
د لېږد په غرض، په اړونده بودجه کې
ټاکلې پيسې پيشبيني کړي.

(۴) د د کار او ټولنيزو چارو وزارت
مکلف دی، بودجوي او مالي امکاناتو
ته په کتو سره، د رفاهي صندوق له
کرنلارې سره سم، لاندې اطفالو ته
ددې مادې په (۱) فقره کې له درج
شوي رفاهي صندوق څخه د (۱۸)
کلنۍ تر بشپړېدو پورې، مياشتنۍ معاش
ورکړي:

۱- بېوزله يتيم طفل يا هغه طفل چې
پلار يا پلار او مور يې معلوم نه وي.

۲- هغه طفل چې پلار يا مور يا دواړه
محبوس وي يا ورک يا غايب وي او د
طفل د اعاشې او اباطې ټاکلې مالي
سرچينه شتون ونلري.

۳- هغه طفل چې مور يې واده کړی
وي يا محبوسه وي او يا وفات شوې

وخارجی می توانند به صندوق مندرج
فقره (۱) این ماده کمک و مساعدت
نمایند.

(۳) وزارت کار و اموراجتماعی
مکلف است سالانه وجوه معین را
غرض انتقال به صندوق رفاهی، در
بودجه مربوط پیش بینی نماید.

(۴) وزارت کار و اموراجتماعی
مکلف است، با نظر داشت امکانات
مالي و بودجوي، به اطفال ذیل از
صندوق رفاهی مندرج فقره (۱) این
ماده الی تکمیل (۱۸) سالگی،
مطابق طرزالعمل صندوق رفاهی معاش
ماهور پرداخت نماید:

۱- طفل يتيم بی بضاعت يا طفلی که
پدر يا پدر و مادر وی معلوم نباشد.

۲- طفلی که پدر يا مادر وی يا هر دو
محبوس گردیده يا مفقود يا غايب و
برای اعاشه و اباته طفل منبع مشخصی
مالي وجود نداشته باشد.

۳- طفلی که مادر وی ازدواج نموده
يا محبوس گردیده و يا وفات نموده و

وي او بل متکفل ونلري.

۴- نور هغه اطفال چې د محکمې د تجویز پر بنسټ، د مواظبت او سرپرستی مستحق وگڼل شي.

له گواښ سره مخ، غیرعادي، خوشې شوي او یا مراقبت ته له

ارو اطفالو څخه ملاتړ

اووه څلویښتمه ماده:

(۱) د د کار او ټولنیزو چارو وزارت او نورې اړوندې ادارې، له خطر سره مخامخ، مراقبت ته د ارو او غیر عادي اطفالو څخه د ملاتړ په منظور لاندې تدابیر تر لاس لاندې نیسي:

۱- په پالنځایونو او د اطفالو د ټولنیزو خدمتونو په اختصاصي موسسو کې د ځورولو، تاوتریخوالي او ناوړې کتنې اخیستنې په وړاندې د اطفالو د مصئونیت او ملاتړ تامین.

۲- له هغو اطفالو څخه ملاتړ چې تر ناوړې کتنې اخیستنې (بهره کشی) لاندې راغلي او په فني او حرفوي مرکزونو کې د هغوی جذب.

متکفل دیگرې نداشتنه باشد.

۴- سایر اطفالی که به اساس تجویز محکمه، مستحق مواظبت و سرپرستی دانسته شوند.

حمایت از اطفال در معرض خطر، غیر عادی، رها شده یا نیازمند

مراقبت

مادهٔ چهل و هفتم:

(۱) وزارت کار و امورات اجتماعی و سایر ادارات ذیربط به منظور حمایت اطفال در معرض خطر، نیازمند مراقبت و غیرعادی تدابیر ذیل را اتخاذ می نمایند:

۱- تأمین مصونیت و حمایت اطفال در برابر آزار، خشونت و سوء استفاده در پرورشگاه ها و مؤسسات اختصاصی خدمات اجتماعی اطفال.

۲- حمایت از اطفالی که مورد بهره-کشی قرار گرفته و جذب آنها در مراکز آموزش های فنی و حرفوی.

(۲) د د کار او ټولنیزو چارو وزارت د هغو اطفالو د حمایت له پاره چې د محکمې له خوا د ټولنیزو خدمتونو په ترسره کولو یا د ټولنیزو خدمتونو اختصاصي مؤسسو ته په لېږلو محکومېږي، لازم تدابیر تر لاس لاندې ونیسي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو اطفالو اړوندې نورې چارې، له اړوند تقیني سند سره سمې تنظیمېږي.

اووم فصل

زده کړه او روزنه

د طفل د زده کړې، روزنې او

ښوونې مساوي حق

اته څلورېنننمه ماده:

اطفال د هلک او نجلۍ په شمول، د قانون له حکمونو سره سم، د پالنې، ښوونې، زده کړې او روزنې له حق څخه د گټې اخیستنې د مساوي حق لرونکي دي.

(۲) وزارت کار و امور اجتماعي برای حمایت از اطفالی که از طرف محکمه محکوم به انجام خدمات اجتماعي یا اعزام به مؤسسات اختصاصي خدمات اجتماعي می شوند، تدابیر لازم را اتخاذ می نماید.

(۳) سایر امور مربوط به اطفال مندرج فقره (۱) این ماده طبق سند تقیني مربوط تنظیم می گردد.

فصل هفتم

تعلیم و تربیه

حق مساوی تعلیم، تربیه و آموزش

طفل

مادهٔ چهل و هشتم:

اطفال اعم از پسر و دختر مطابق احکام قانون دارای حق مساوی بهر مندی از حق پرورش، آموزش و تعلیم و تربیه می باشند.

ورپا او اجباري زده کړې

نهه څلوربښتمه ماده:

(۱) په افغانستان کې منځنۍ (متوسطه)

يا اساسي زده کړې اجباري دي.

(۲) په دولتي ښوونيزو او روزنيزو

موسسو کې د اطفالو له پاره له

ښوونځي څخه د منځه دورو زده کړې،

د منځنۍ او ثانوي زده کړو دورې،

تخنيکي، مسلکي، حرفوي، هنري او

اسلامي رسمي زده کړې په ورپا ډول

تامينېږي.

د زده کړې، روزنې او ښوونې د

زميني برابرول

پنځوسمه ماده:

د پوهنې وزارت مکلف دی زده کړې،

روزنې او ښوونې ته د اطفالو د لاسرسي

په منظور، لاندې تدابير تر لاس لاندې

ونيسي او عملي کړي:

۱- د هېواد په کچه د ورپا او اجباري

منځنۍ (متوسطه) ښوونې او روزنې د

زميني برابرول.

۲- د ورپا عمومي او حرفوي ښوونې

تعليمات رايگان و اجباري

ماده چهل و نهم:

(۱) تعليمات متوسطه يا اساسي در

افغانستان اجباري مي باشد.

(۲) تعليمات دوره‌های قبل از مکتب،

دوره های تعليمات متوسطه ثانوي،

تخنيکي، مسلکي، حرفوي، هنري،

تعليمات رسمي اسلامي در مؤسسات

تعليمي و تربيتي دولتي براي

اطفال به صورت رايگان تأمين

مي گردد.

فراهم نمودن زمينه تعليم، تربيه و

آموزش

ماده پنجاهم:

وزارت معارف مکلف است به منظور

دسترسى اطفال به تعليم، تربيه و

آموزش تدابير ذيل را اتخاذ و عملي

نمايد:

۱- فراهم نمودن زمينه تعليم و تربيه

متوسطه رايگان و اجباري در سطح

کشور.

۲- توسعه تعليمات ثانوي به شمول

او روزني په شمول د ثانوي زده کړو پراختيا او د اړتيا او د دولت د مالي توانمنۍ په صورت کې اړمنو ته د مالي مرستې ورکول.

۳- د بنوونيزو او مسلکي لازمو اطلاعاتو او لارښوونو برابرول او هغو ته د اطفالو د لاسرسي تامين.

۴- په بنوونيزو او روزنيزو موسسو کې د اطفالو د شموليت له پاره د والدينو يا د طفل د قانوني ممثلينو هڅول.

۵- بنوونځي ته د اطفالو حاضري او منظمې پابندي ته د هڅولو او د ناکامۍ او له بنوونځي څخه د هغوی د ايستلو (اخراج) د کچې د راتيديدولو له پاره د لازمو برنامو طرح او پلي کول.

۶- له بين المللي معيارونو سره سم د دولتي او خصوصي په شمول د بنوونځيو د تعليمي نصاب او درسي پروگرامونو له طرح او پلي کولو څخه څارنه.

تعليم و تربيه عمومي و حرفوي رايگان و اعطای مساعدت مالی در صورت نیاز و توانایی مالی دولت به نیازمندان.

۳- تهیه اطلاعات و رهنمایی لازم تعليمی و مسلکی و تأمین دسترسی اطفال به آنها.

۴- تشويق والدين يا ممثلين قانونی طفل برای شموليت اطفال در مؤسسات تعليمی و تربيتی.

۵- طرح و تطبيق برنامه های لازم جهت تشويق به حاضري و پابندی منظم اطفال به مکتب و کاهش سطح ناکامی و اخراج آنها از مکتب.

۶- نظارت از طرح و تطبيق نصاب تعليمی و پروگرام های درسی مکتب اعم از دولتی و خصوصي مطابق معيارهای بين المللی.

له ښوونې او زده کړې څخه د

محرومیت منع

يو پنځوسمه ماده:

د والدينو، سرپرست يا کارفرما په شمول هېڅ شخص حق نلري د طفل د ښوونې او زده کړې خنډ يا هغه د ښوونې له حق څخه محروم کړي. دولت مکلف دی داسې تدابیر تر لاس لاندې ونيسي تر څو د طفل د ښوونې او زده کړې زمينه برابره کړي.

په ښوونځيو او مدرسو کې د نظم

او ديسپلین تأمین

دوه پنځوسمه ماده:

د پوهنې وزارت په ښوونځيو او رسمي او خصوصي ديني مدرسو کې د نظم او ديسپلین د پلي کولو په منظور، داسې تدابیر تر لاس لاندې نيسي چې د طفل له وقار او حيثیت سره سمون ولري.

له بي سوادۍ سره مبارزه او د

تدریس د عصري تگلارو پراختیا

دري پنځوسمه ماده:

منع محرومیت از تعلیم و

آموزش

ماده پنجاه و یکم:

هیچ شخص به شمول والدین، سرپرست یا کارفرما حق ندارد مانع تعلیم و آموزش طفل گردد یا او را از حق تعلیم محروم نماید. دولت مکلف است، تدابیری را اتخاذ نماید تا زمینه تعلیم و آموزش طفل را فراهم سازد.

تأمین نظم و دسپلین در مکاتب و

مدارس

ماده پنجاه و دوم:

وزارت معارف به منظور تطبیق نظم و دسپلین در مکاتب و مدارس دینی رسمی و خصوصی، تدابیری را اتخاذ می نماید که با وقار و حیثیت طفل مطابقت داشته باشد.

مبارزه با بیسوادی و گسترش

شیوه های عصری تدریس

ماده پنجاه و سوم:

د پوهنې وزارت د هېواد په کچه د ښوونې او روزنې په برخه کې په ځانګړي ډول د جهل، بې سوادۍ او ناپوهۍ له منځه وړلو او علمي او فني پوهې او د تدریس عصري تګلارو ته د طفل د لاسرسي د آسانتیا په موخه، بین المللي مرستې جلبوي، پراخوي او پراختیا ورکوي.

د معلولیت لرونکو او بېوزلو اطفالو

ښوونه او روزنه

څلور پنځوسمه ماده:

(۱) د پوهنې وزارت مکلف دی، معلولیت لرونکو اطفالو ته په دولتي ښوونځیو کې د اختصاصي ښوونې او روزنې زمینه، په وړیا ډول برابره کړي.

(۲) خصوصي ښوونیزې او تحصیلي مؤسسې مکلفې دي، د والدینو یا د هغه د قانوني ممثل مالي سرچینو ته په کتو سره، د معلولیت لرونکي، بېوزله او بې سرپرسته طفل د ښوونې او روزنې زمینه د قانون له حکمونو سره سمه، د نورو اطفالو په نسبت په تیب حق الاجرت

وزارت معارف در زمینه تعلیم و تربیه بخصوص درجهت از بین بردن جهل، بی سوادۍ و بی دانشی در سطح کشور و تسهیل دسترسی طفل به دانش علمی و فنی و شیوه های عصری تدریس، همکاری های بین المللی را جلب، توسعه و گسترش میدهد.

تعلیم و تربیه اطفال دارای معلولیت

و بی بضاعت

ماده پنجاه و چهارم:

(۱) وزارت معارف مکلف است، زمینه تعلیم و تربیه اختصاصی را برای اطفال دارای معلولیت در مکاتب دولتی طور رایگان فراهم نماید.

(۲) مؤسسات تعلیمی و تحصیلي خصوصی مکلف اند، زمینه تعلیم و تربیه طفل دارای معلولیت، بی بضاعت و بی سرپرست را بانظر داشت منابع مالی والدین یا ممثل قانونی وی نسبت به سایر اطفال مطابق احکام قانون به حق الاجرت (فیس)

(فیس) سره، برابره کړي.

د ښوونیزو او روزنیزو پروګرامونو

طرح او پلي کول

پنځه پنځوسمه ماده:

د پوهنې وزارت مکلف دی ښوونیز او روزنیز پروګرامونه په لاندې ډول طرح او پلي کړي:

۱- والدینو ته د طفل د درناوي د روحيې رامنځته کول او ځواکمنول، د فرهنگي هويت، ژبې او هغو ته د ورته ارزښتونو رعايت او د هېواد ملي ارزښتونو ته درناوی.

۲- د بشر حقوقو او د نورو آزادۍ ته د طفل د درناوي د حس رامنځته کول.

۳- په دولتي او خصوصي ښوونیزو مؤسسو کې د طفل د امنيت او مصونيت رعايت.

۴- د طفل د شخصيت، استعداد او جسمي او ذهني توانمنډو د ودې د زمينې برابرول.

۵- په درسي نصاب کې د اړینو مضامينو او مطالبو شاملول.

نازلتر فراهم نمايند.

طرح و تطبيق پروگرام های

تعليمی و تربیتی

ماده پنجاه و پنجم:

وزارت معارف مکلف است، پروگرام های تعليمی و تربیتی را قرار ذیل طرح و تطبيق نمايد:

۱- ايجاد و تقوية روحیه احترام طفل به والدین، رعايت هويت فرهنگي، زبان و ارزشهای مرتبط به آن و احترام به ارزش های ملی کشور.

۲- ايجاد حس احترام طفل به حقوق بشر و آزادی ديگران.

۳- رعايت امنيت و مصونيت طفل در مؤسسات تعليمی دولتی و خصوصي.

۴- فراهم آوری زمينه رشد شخصيت، استعداد و توانایی های جسمي و ذهني طفل.

۵- شامل ساختن مضامين و مطالب ضروری در نصاب درسی.

۶- د تفاهم، سولې، دوستی، زغم، برده باری، برابری او د نژادي، مذهبي او ملي ډلو په شمول د ټولني د ټولو وگړو تر منځ د دوستۍ په روحیه، په ټولنه کې د مسؤلانه ژوند ادامې ته د طفل چمتو کول.

۷- د ژوند چاپیریال ته د درناوي د روحيې رامنځته کول.

د ښوونکو له تاوتریخوالي څخه

مخنیوی

شپږ پنځوسمه ماده:

(۱) د پوهنې وزارت مکلف دی، د ښوونکو په واسطه د طفل په وړاندې له تاوتریخوالي څخه د مخنیوي په منظور، وړ تدابیر تر لاس لاندې ونیسي:

(۲) د اطفالو د ښوونې او روزنې اړوندې نورې چارې له اړوند تقنیني سند سره سمې، تنظیمېږي.

۶- آماده ساختن طفل به ادامه زندگی مسؤولانه در اجتماع با روحیه تفاهم، صلح، دوستی، تحمل، برده باری و برابری و دوستی میان همه افراد جامعه اعم از گروه های نژادی، مذهبی و ملی.

۷- ایجاد روحیه احترام به محیط زیست.

جلوگیری از خشونت

معلمین

ماده پنجاه و ششم:

(۱) وزارت معارف مکلف است به منظور جلوگیری از خشونت در برابر طفل توسط معلمین تدابیر لازم را اتخاذ نماید:

(۲) سایر امور مربوط به تعلیم و تربیه اطفال مطابق سند تقنینی مربوط، تنظیم می گردد.

اتم فصل

د طفل فرهنگي وده

د بيان او اظهار د آزادۍ حق

اووه پنځوسمه ماده:

(۱) طفل د فکر، بيان او اظهار د آزادۍ د حق لرونکی دی او د هغو ډول ډول معلوماتو لټول، ترلاسه کول اولاسرسی پکې شاملېږي چې په شفاهې، لیکلې، چاپي يا هنري اثر په شکل يا د هغه په انتخاب له نورو اطلاعاتي وسايلو څخه دقانون له حکمونو سره سم له هغو څخه گټه اخلي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو حقوقو څخه گټه اخیستنه محدودیت نلري، خو دا چې د قانون له حکمونو سره په مغایرت، د ملي امنیت له ساتنې، نظم او عمومي اخلاقو، د ټولني له ديني معتقداتو، عامې روغتيا سره متناقض يا د نورو آزادۍ او حقوقو ته پکې زیان وي.

د طفل فکري وده او ذهني تکامل

اته پنځوسمه ماده:

فصل هشتم

رشد فرهنگي طفل

حق آزادۍ بيان و اظهار

ماده پنجاه و هفتم:

(۱) طفل دارای حق آزادۍ فکر، بيان و اظهار بوده و شامل جستجو، دریافت و دسترسی به انواع معلومات می گردد که طور شفاهي، کتبي، چاپي يا به شکل اثر هنري و يا ساير وسايل اطلاعاتي به انتخاب وی مطابق احکام قانون از آن استفاده می نماید.

(۲) استفاده از حقوق مندرج فقره (۱) این ماده محدودیتی ندارد، مگر اینکه در مغایرت با احکام قانون، مناقض با حفظ امنیت ملی، نظم و اخلاق عمومی، معتقدات دينی جامعه، صحت عامه يا لطمه به آزادۍ و حقوق ديگران باشد.

رشد فکري و تکامل ذهني طفل

ماده پنجاه و هشتم:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د طفل د آزادانه نظر د بيانولو زمينه په هغو موضوعگانو کې چې د هغه په ژوند مثبت اغيزه لري، د هغه له سن او فکري ودې او ذهني تکامل سره په انډول کې، برابره کړي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي او نا دولتي ادارې مکلفې دي د طفل د جسمي، ذهني، فکري، معنوي، اخلاقي او ټولنيزې ودې او تکامل په منظور، وړ تدابير تر لاس لاندې ونيسي او عملي کړي.

(۳) د طفل والدين يا قانوني ممثل مکلف دي، د مالي امکاناتو په پام کې نيولو سره، د هغه د ودې له پاره، د ژوند مناسب شرايط تامین کړي.

معلوماتو ته د اطفالو لاسرسی

نهه پنځوسمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، هغو معلوماتو ته د اطفالو د لاسرسی په منظور چې د هغوی د ټولنيز، روحي، معنوي وضعيت او

(۱) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند زمينه اظهار نظر آزادانه طفل را در موضوعاتی که روی زندگی وی تأثیر مثبت می گذارد، متناسب به سن و درجه رشد فکری و تکامل ذهني وی فراهم نماید.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي و غير دولتي ذيربط مکلف اند به منظور رشد و تکامل جسمي، ذهني، فکري، معنوي، اخلاقي و اجتماعي طفل، تدابير لازم را اتخاذ و عملي نمایند.

(۳) والدين يا ممثل قانوني طفل مکلف است با نظر داشت امکانات مالي، شرايط مناسب زندگی را برای رشد وی تأمين نماید.

دسترسی اطفال به معلومات

ماده پنجاه ونهم:

وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند، به منظور دسترسی اطفال به معلوماتی که غرض بهبود وضعيت اجتماعي، روحي، معنوي و سلامت

جسمي او رواني سلامتيا د ښه والي په
غرض گټور وي، لاندې تدابير ترلاس
لاندې ونيسي:

۱- د هغو معلوماتو خپرولو ته د ټوليزو
رسنيو د مسولينو هڅول چې د اطفالو
له پاره د فرهنگي او ټولنيزو سرچينو
لرونکي وي.

۲- له اړوندو فرهنگي بېلابېلو سرچينو
څخه د معلوماتو او موادو په توليد،
راکړه ورکړه او خپرولو کې د همکارۍ
له پاره د بين المللي سازمانونو او
مؤسسو هڅول.

۳- د اطفالو د کتابونو په توليد او
خپرولو کې د همکارۍ له پاره د
بين المللي سازمانونو او مؤسسو
هڅول.

۴- د قومي لږکيو اړوند اطفالو د ژبو
او اړتياوو د پام کې نيولو په
غرض د ټوليزو رسنيو د مسولينو
هڅول.

۵- د هغو اطلاعاتو او معلوماتي موادو
په وړاندې د طفل ساتنه چې د هغوی
نشر او خپرېدل د اطفالو له پاره مضر

جسمي و رواني آنها مفيد
باشد، تدابير ذيل را اتخاذ
نمايند:

۱- تشويق مسولين رسانه های
همگانی به نشر معلوماتی که برای
اطفال دارای منابع فرهنگی و اجتماعی
باشد.

۲- تشويق سازمانها و مؤسسات بين
المللی جهت همکاری در توليد،
مبادله و پخش معلومات و
مواد از منابع مختلف فرهنگی
ذيربط.

۳- تشويق سازمانها و مؤسسات
بين المللی جهت همکاری
در توليد و نشر کتاب های
اطفال.

۴- تشويق مسئولين رسانه های
همگانی غرض در نظر گرفتن زبان و
ضروریات اطفال مربوط به اقلیت های
قومی.

۵- حفاظت اطفال در برابر اطلاعات
و مواد معلوماتی که نشر و پخش آن
برای اطفال مضر شناخته شده و باعث

وپیژندل شي او د هغوی د اخلاقي انحراف لامل شي، هغوی نژادي، قومي، ژبنيز، مذهبي او سمتي افراطيت ته وهڅوي او راوبلي.

د انجمنونو د جوړولو حق

شپېتمه ماده:

(۱) اطفال د قانون له حکمونو سره سم د ادبي او فرهنگي انجمنونو او سوله ییزو غونډو د جوړولو د حق لرونکي دي. دغه حق ماسوا په هغو مواردو کې چې د ملي امنیت ساتنه، عمومي نظم او اخلاق، عامه روغتیا یا د نورو حقوق او آزادي اخلاکي کرې، نشي محدودېدای.

(۲) دولت مکلف دی ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو انجمنونو د جوړولو له پاره، د لازمو آسانتیاوو زمینه برابره کړي.

په سياسي فعاليتونو کې له اطفالو

څخه د ګټې اخیستنې منع

یو شپېتمه ماده:

د مظاهرو، اجتماعاتو او اعتصابونو په

انحراف اخلاقي آنها ګردد، آنها را به افراطيت های نژادي، قومي، زباني، مذهبي، سمتي تشويق و دعوت نمايد.

حق تشکیل انجمن ها

ماده شصتم:

(۱) اطفال مطابق احکام قانون دارای حق تشکیل انجمن های ادبی و فرهنگی و اجتماعات صلح آمیز می-باشند. این حق جز در مواردی که حفظ امنیت ملی، نظم و اخلاق عمومی، صحت عامه یا حقوق و آزادی دیگران را اخلال نماید، محدود شده نمی تواند.

(۲) دولت مکلف است برای تشکیل انجمن های مندرج فقره (۱) این ماده زمینه تسهیلات لازم را فراهم نماید.

منع استفاده از اطفال در

فعالیت های سیاسی

ماده شصت و یکم:

استفاده از اطفال منجست ابزار و

شمول په سياسي فعاليتونو کې د اسبابو او وسيلې په توګه له اطفالو څخه ګټه اخيستنې منع ده.

نهم فصل

له کارګر طفل څخه مراقبت

د اقتصادي بهره کشي په وړاندې د

طفل ملاتړ

دوه شپېتمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، په ګډايي يا جسمي، ذهني، رواني، معنوي يا ټولنيزې سلامتيا ته په مضرو کارونو يا هغه کار کې چې د طفل په زده کړه، روزنه او ښوونه کې اخلال راولي، له طفل څخه د ناوړې ګټې اخيستنې په شمول، د بهره کشي يا دروند (طاقت فرسا) کار په مقصد په کار کې د اطفالو له استخدام څخه د مخنيوي په منظور، لازم تدابير تر لاس لاندې ونيسي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي ددې مادې په (۱) فقره کې

وسيله درفعاليت هاي سياسي به شمول تظاهرات، اجتماعات و اعتصابات منع مي باشد.

فصل نهم

مراقبت از طفل کارګر

حمایت طفل در برابر بهره کشي

اقتصادی

ماده شصت و دوم:

(۱) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند به منظور جلوگیری از استخدام اطفال در کار به مقصد بهره کشي يا کار طاقت فرسا به شمول سوء استفاده از طفل در ګډايي يا کارهای مضربه سلامت جسمي، ذهني، رواني، معنوي يا اجتماعي يا کاری که در تعليم، تربيه و آموزش طفل اخلال وارد نمايد، تدابير لازم را اتخاذ نمايند.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند اقدامات

د درج شوي حکم له تطبيق څخه د ډاډ
د ترلاسه کولو په منظور، لاندې مواردو
ته په کتو سره، قانوني، اداري، ټولنيز او
ښوونيز اقدامات تر لاس لاندې
ونيسي:

۱- بين المللي کنوانسيونونو او د کار
قانون ته په کتو سره، د استخدام د سن
د اقل حد ټاکل او تثبيت.

۲- د کار د ساعتونو او د استخدام د
شرایطو ټاکل او تثبيت.

۳- ددې قانون د حکمونو د رعایت په
منظور د انضباطي تدابيرو او جزايي
مؤيداتو په شمول د اجرايي ضمانت
وړاندوینه (پيش بيني).

د تنکیو ځوانانو د استخدام منع

دري شپېتمه ماده:

(۱) د کار د قانون له حکمونو سره
سم، فزیکي، درندو، روغتیا ته زیانمنو او
تر ځمکې لاندې کارونو ته د تنکیو
ځوانانو استخدام، د شپې له خوا د
کارونو اجراء یا اضافه کاري یا د
رسمي کار د ترسره کولو په منظور

قانوني، اداري، اجتماعي
وآموزشي را به منظور حصول
اطمینان از تطبيق حکم
مندرج فقره (۱) این ماده با نظر داشت
موارد ذیل اتخاذ نمایند:

۱- تعیین و تثبیت حد اقل سن
استخدام با نظر داشت کنوانسیون های
بین المللی و قانون کار.

۲- تعیین و تثبیت ساعات کار و
شرایط استخدام.

۳- پیش بینی ضمانت اجرايي اعم از
تدابیر انضباطی و مؤيدات جزایی به
منظور رعایت احکام این
قانون.

منع استخدام نوجوانان

ماده شصت و سوم:

(۱) استخدام نوجوانان به کارهای
فزیکي، ثقیل، مضر صحت و
زیرزمینی، اجرای کار شبانه
یا اضافه کاری یا مسافرت
به منظور انجام کار رسمی
مطابق احکام قانون کار ممنوع

مسافري منع دي. سرغروونکی د قانون له حکمونو سره سم، مجازات کېږي. (۲) هغه تنکي ځوانان چې پنځلس کلني يې بشپړه کړې وي، د قانون له حکمونو سره سم، د کار زده کوونکي (کار آموز) په توګه، استخدامېدای شي.

لسم فصل

له والدينو څخه د طفل بېلتون
له والدينو څخه د طفل د بېلتون منع
خلور شپېتمه ماده:

(۱) طفل حق لري همېشه له خپلو والدينو سره وي.

(۲) هېڅ شخص نشي کولای طفل د هغه د والدينو له موافقې پرته له هغوی څخه بېل کړي، خو دا چې د طفل په وړاندې غفلت وکړي يا له هغه څخه بهره کشي مطرح وي يا له يو بل څخه د والدينو د بېلوالي له امله طفل زيانمن شي، په ټولو احوالو کې د طفل د لوړو مصالحو رعايت، اصلي شرط دی.

(۳) اړوندې مراجع مکلفې دي له والدينو څخه د طفل له بېلوالي نه د

می باشد. متخلف طبق احکام قانون مجازات می گردد.

(۲) نوجوانانی که پانزده سالگی را تکمیل نموده باشند، مطابق احکام قانون به حیث کار آموز استخدام شده می توانند.

فصل دهم

جدائی طفل از والدین

منع جدایی طفل از والدین

ماده شصت و چهارم:

(۱) طفل حق دارد همیشه با والدین خود باشد.

(۲) هیچ شخص نمی تواند طفل را بدون موافقه والدین وی از آنها جدا نماید، مگر این که در برابر طفل غفلت نموده یا بهره کشی از وی مطرح باشد یا به اثر جدایی والدین از یک دیگر، طفل متضرر شود، در تمام احوال شرط اصلی رعایت مصالح علیای طفل می باشد.

(۳) مراجع ذیربط مکلف اند به منظور جلوگیری از جدایی طفل از

مخنيوي په منظور، وړ تدابير ترلاس
لاندې ونيسي.

(۴) ددې مادې په (۲) فقره کې په
درج شوي حالت کې، محکمه د
تصميم د نيولو په وخت کې دواړو
لوريو ته د نظر د څرگندولو او د
دعوي د اقامې حق ورکوي.

له والدينو سره د طفل د مستقيمي
اړيکې تامين

پنځه شپيتمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې
مکلفې دي د هغه طفل چې له والدينو
يا د هغوی له يوه څخه بېل شوی، له
هغوی سره د شخصي ارتباط او مستقيم
تماس زمينه تامين کړي، خو داچې د
طفل له لوړو مصالحو سره په تضاد کې
وي.

(۲) که چېرې د طفل والدين يا له هغوی
څخه يو او يا د هغه قانوني سرپرست تر
توقيف لاندې وي يا د محکمې د حکم
پربنسټ په حبس محکوم شي او يا
ومري، د والدينو، طفل يا دهغه د

والدين تدابير لازم را اتخاذ
نمايند.

(۴) در حالت مندرج فقره (۲)
اين ماده محکمه حين
اتخاذ تصميم به طرفين
حق ابراز نظر و اقامه دعوی را
می دهد.

تامين ارتباط مستقيم طفل با
والدين

ماده شصت و پنجم:

(۱) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط
مکلف اند زمينه ارتباط شخصي و
تماس مستقيم طفل را که از والدين يا
يکي از آنها جدا شده، با ايشان تامين
نمايد، مگر اين که با مصالح
عليای طفل در تضاد
باشد.

(۲) هرگاه والدين طفل يا يکي از آنها
و يا سرپرست قانوني وی تحت توقيف
قرار داشته يا به اساس حکم محکمه به
حبس محکوم و يا فوت نمايد به اساس
درخواست والدين، طفل يا سرپرست

قانوني سرپرست دغوبنتليک پر بنسټ، د غائب شخص د مړينې يا د توقيف او حبس دځای يا د اوسېدو دځای په هکله لازم معلومات او خبرتياوې د هغوی لاسرسي ته ورکول کېږي، خو داچې د معلوماتو او خبرتياوو وړاندې کول د طفل له لورې مصالحو سره په تضاد کې وي.

(۳) هغه اشخاص چې ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوبنتليک وړاندې کوي تر قانوني ملاتړ لاندې نيول کېږي او هغوی ته هيڅ ډول گواښ نه متوجه کېږي.

د کورنۍ له غړو سره د طفل يو ځای کېدل (پيوستون)

شپږ شپېتمه ماده:

(۱) که چېرې طفل يا د هغه والدين له يو بل سره د يو ځای کېدو په غرض د خپلې کورنۍ له غړو سره له هېواده بهر يا په داخل کې د سفر غوښتنه وکړي، اړوندې دولتي ادارې مکلفې دي، د قانون حکمونو، له احوالو سره سم، هغوی ته پاسپورت يا ويزه صادر کړي

قانوني وی در مورد فوت یا محل توقيف، حبس یا محل رهايش شخص غایب، معلومات و اطلاعات لازم به دسترس آنها قراردادده می‌شود، مگر این که ارائه معلومات و اطلاعات با مصالح علیای طفل در تضاد باشد.

(۳) اشخاصی که درخواست مندرج فقره (۲) این ماده را ارائه می‌کنند، مورد حمایت قانونی قرار گرفته و هیچ گونه خطر متوجه آنها نمی‌گردد.

پيوستن طفل با اعضای خانواده

ماده شصت و ششم:

(۱) هرگاه طفل یا والدين وی غرض پيوستن بایک دیگر با اعضای خانواده خود به خارج از کشور یا به داخل درخواست سفر نمایند، ادارات دولتی ذيربط مکلف، اند مطابق احکام قانون حسب احوال به آنها پاسپورت يا ويزه

او په دننه کې د سفر آسانتیاوې تأمین کړي.

(۲) هغه طفل چې والدین یا له هغو څخه یو یې له هېواده، بهر اوسې، حق لري له هغو سره په مستقیمه او منظمه توګه خپلې اړیکې تأمین کړي، خو د استثنایي حالاتو د شتون په صورت کې لکه د ملي امنیت، عمومي نظم او اخلاقو د ساتلو رعایت، د نورو ازاديو او حقوقو ته د زیان رسېدل یا پدې قانون کې درج د نورو حقوقو نقض.

د کورنۍ په چاپیریال او مکاتباتو کې د خونديتوب تأمین

اووه شپېتمه ماده:

طفل د کور او کورنۍ په خصوصي حریم یا په خپلو مکاتباتو کې خوندي دی او په نا قانونه توګه د لاسوهنې وړ نه ګرځي، خو دا چې اسلامي شریعت یا قانون بل ډول حکم کړی وي. دسرغړونې په صورت کې مرتکب تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

صادر نموده و تسهیلات سفر را در داخل تأمین نمایند.

(۲) طفلی که والدین وی یا یکی از آنها در خارج از کشور، به سر می‌برند، حق دارد با آنها به طور مستقیم و منظم روابط خود را تأمین نماید. مگر در صورت وجود حالات استثنایی مانند رعایت حفظ امنیت ملی، نظم و اخلاق عمومی، وارد شدن لطمه به آزادی و حقوق دیگران یا نقض حقوق مندرج این قانون.

تأمین مصونیت در محیط خانواده

و مکاتبات

ماده شصت و هفتم:

طفل در حریم خصوصی منزل و خانواده یا مکاتبات خود مصون بوده و طور غیر قانونی مورد دخالت قرار نمی‌گیرد، مگر این که شریعت اسلامی یا قانون طور دیگری حکم نموده باشد. در صورت تخلف مرتکب تحت تعقیب عدلی قرار می‌گیرد.

یوولسم فصل

د طفل سرپرستی او ملاتړ

له کورنۍ څخه د بېل شوي طفل

سرپرستی

اته شپېتمه ماده:

(۱) که چېرې هغه طفل چې په لنډ مهال یا دایمي ډول د خپلې کورنۍ له چاپیریال څخه جلا شوی یا د کورنۍ له غړي یا غړو سره د هغه شتون د طفل له لوړو مصالحو سره په تضاد کې وي، اړوندې دولتي ادارې مکلفې دي هغه تر ملاتړ او سرپرستی لاندې ونیسي.

(۲) اړوند اشخاص او دولتي ادارې مکلفې دي، ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی طفل په داسې ډول تر ملاتړ، مراقبت او سرپرستی لاندې ونیسي چې د هغه د والدینو د ملاتړ او مراقبت ځای ونیولی شي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي حالت کې د طفل قومي، مذهبي، فرهنگي او ژبني تعلقات په پام کې نیول کېږي.

فصل یازدهم

سرپرستی و حمایت طفل

سرپرستی طفل جدا شده از

خانواده

ماده شصت و هشتم:

(۱) هرگاه طفلی که به صورت مؤقت یا دایمی از محیط خانواده اش جدا گردیده یا بودن وی با عضو یا اعضای خانواده با مصالح علیای طفل در تضاد باشد، ادارات دولتی ذیربط مکلف اند وی رامورد حمایت و سرپرستی قرار دهند.

(۲) اشخاص و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، طفل مندرج فقره (۱) این ماده را طوری تحت حمایت، مراقبت و سرپرستی قرار دهند که جاگزین حمایت و مراقبت والدین وی شده بتواند.

(۳) درحالت مندرج فقره (۱) این ماده تعلقات قومی، مذهبی، فرهنگی و زبانی طفل مد نظر گرفته می شود.

د طفل په وړاندې د سرپرست حقوق او وجيبي

نهه شپيتمه ماده:

(۱) د ساتنې، مراقبت، د معاشرت د آدابو، درناوي او شفقت له لحاظه د سرپرست او طفل متقابل حقوق او وجيبي، لکه د والدينو او طفل ترمنځ د ديني او قانوني حقوقو او وجيبيو په شان دي.

(۲) د طفل سرپرست د قانون له حکمونو سره سم، د طفل په هکله د ولي يا وصي په شان مسؤوليت لري، په مدني مسایلو کې تر خپلې سرپرستي لاندې طفل ملاتړ او مراقبت کوي او هغه ته د ضرر د رسېدو مانع کېږي.

(۳) سرپرست نشي کولای طفل تر وهلو ټکولو يا جسمي يا رواني تعذيب لاندې ونيسي يا يې غير مجاز او شاقه کارونو ته وگوماري.

(۴) د طفل سرپرست مکلف دی تر سرپرستي لاندې طفل ته د تعليم او تحصيل يا فني او حرفوي زده کړو

حقوق و وجايب سرپرست در مقابل طفل

ماده شصت و نهم:

(۱) حقوق و وجايب متقابل سرپرست و طفل از لحاظ نگهداری، مراقبت، آداب معاشرت، احترام و شفقت، مانند حقوق و وجايب ديني و قانونی میان والدين و طفل است.

(۲) سرپرست طفل مطابق احکام قانون در مورد طفل مانند ولي يا وصی مسؤوليت داشته، در مسایل مدني از مصالح طفل تحت سرپرستي خویش حمايت، مراقبت و مانع رسيدن ضرر به وی می گردد.

(۳) سرپرست نمی تواند طفل را مورد لت و کوب يا تعذيب جسمی يا روانی قرار داده و يا به کار های غير مجاز يا شاقه بگمارد.

(۴) سرپرست طفل مکلف است زمينه تعليم و تحصيل يا آموزش های فني و حرفوي را برای طفل تحت

زمینه برابره کړي.

(۵) سرپرست نشي کولای تر خپلې سرپرستی لاندې طفل د ازدواج (واده) په هکله د قانون د حکمونو خلاف او د هغه له رضایت پرته تصمیم ونیسي.

له هېواده بهرته د طفل غیر قانوني

لېږدونه

اوپایمه ماده:

هېڅ شخص د والدینو په شمول چې یو له بله جلا شوي وي، نشي کولای طفل په غیر قانوني ډول له هېواده بهر ته ولېږدوي او یا یې وساتي.

د سرپرست په واسطه بهر ته د طفل

د لېږدولي منع

یو اوپایمه ماده:

(۱) د طفل قانوني سرپرست نشي کولای طفل له هېواده بهر ته له ځانه سره ولېږدوي، خو دا چې د واکمنې محکمې اجازه په دی هکله ترلاسه او په هغه هېواد کې ددې قانون له حکمونو سره سم، هغه وساتي.

(۲) بې سرپرسته طفل د واکمنې

سرپرست، فراهم نماید.

(۵) سرپرست نمی تواند در مورد ازدواج طفل تحت سرپرستی خود خلاف احکام قانون و رضایت وی تصمیم اتخاذ نماید.

انتقال غیر قانونی طفل به خارج

از کشور

ماده هفتادم:

هیچ شخص بشمول والدین که از هم جدا شده باشند، نمی تواند طفل را به طور غیر قانونی به خارج از کشور انتقال و یا نگهداری نماید.

منع انتقال طفل به خارج توسط

سرپرست

ماده هفتاد و یکم:

(۱) سرپرست قانونی طفل نمی تواند طفل را به خارج از کشور با خود انتقال دهد، مگر این که اجازه محکمه با صلاحیت را در مورد کسب و در آن کشور مطابق احکام این قانون وی را حفاظت نماید.

(۲) طفل بی سرپرست به اساس

محکمې د حکم پر بنسټ د قانون له حکمونو سره سم سرپرست ته سپارل کېږي.

له سرپرست پرته له طفل څخه

ملاتړ

دوه اويايمه ماده:

(۱) هغه طفل چې والدین یا یې د کورنۍ غړی معلوم نه وي او یا قانوني سرپرست ونه لري، د قانون له حکمونو سره سم تر ملاتړ لاندې نیول کېږي.

(۲) د طفل په سرپرستی پورې اړوندې چارې، د اړوند قانون له حکمونو سره سمې تنظیمېږي.

له پناه غوښتونکو اطفالو څخه

ملاتړ

درې اويايمه ماده:

که طفل، والدین یا یو له هغو څخه یا د هغه قانوني سرپرست د پناهندګۍ غوښتنه وکړي د قانون له حکمونو سره سم تر ملاتړ لاندې نیول کېږي.

حکم محکمه ذیصلاح مطابق احکام قانون به سرپرست سپرده می‌شود.

حمایت از طفل بدون

سرپرست

ماده هفتاد و دوم:

(۱) طفلی که والدین یا عضو خانواده وی معلوم نبوده و یا سرپرست قانونی نداشته باشد، مطابق احکام قانون مورد حمایت قرار می‌گیرد.

(۲) امور مربوط به سرپرستی طفل، طبق احکام قانون مربوط تنظیم می‌گردد.

حمایت از اطفال

پناهنده

ماده هفتاد و سوم:

هرگاه طفل، والدین یا یکی از آنها و یا سرپرست قانونی وی درخواست پناهندګی نمایند طبق احکام قانون مورد حمایت قرار می‌گیرند.

له والدینو سره د پیوستون په غرض اطلاعاتو ته لاسرسی

څلور اويايمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي ددې قانون د نهه پنځوسمې او شپږ شپږمې مادې له حکمونو سره سم له ملي او بين المللي سرچينو څخه اطلاعاتو ته د اطفالو لاسرسي او يا د هغه مهاجر طفل چې له خپلو والدینو سره د پیوستون په غرض لازمو اطلاعاتو ته اړتیا لري د والدینو يا د کورنی د نورو غړو د پیدا کولو لپاره، لازم تدبیره ونیسي.

دوولسم فصل

په نظامي فعالیتونو کې د طفل له استخدام څخه مخنیوی

د استخدام منع

پنځه اويايمه ماده:

د ملي دفاع او د کورنیو چارو د وزارتونو اود ملي امنیت د لوی ریاست د نظامي تشکیلاتو لرونکو نورو ادارو

دسترسى به اطلاعات غرض پیوستن به والدین

ماده هفتاد و چهارم:

وزارتها و ادارات دولتی زیربط مکلف اند مطابق احکام مواد پنجاه و نهم و شصت و ششم این قانون به منظور دسترسی اطفال به اطلاعات از منابع ملی و بین المللی و یا جهت ردیابی والدین یا سایر اعضای فامیل طفل مهاجری که به اطلاعات لازم غرض پیوستن با والدین خود نیاز دارد، تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

فصل دوازدهم

جلوگیری از استخدام طفل در فعالیت های نظامی

منع استخدام

ماده هفتاد و پنجم:

استخدام طفل و استفاده از آن در قطعات نظامی اعم از قوت های وزارت های دفاع ملی و امور داخله و

په نظامي قطعاتو کې د طفل استخدام او له هغه څخه گټه اخیستنه ممنوع ده. دغه عمل د طفل د بشري حقوقو نقض گڼل کېږي، سرغړونکی د قانون له حکمونو سره سم، تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

د بشر دوستانه بین المللي حقوقو

رعایت

شپږ او یایمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، په وسله والو شخړو کې د اطفالو په اړوند بشر دوستانه بین المللي حقوق په تیره بیا د ژنیو پر کنوانسیونونو الحاقی پروتوکولونه رعایت کړي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم په نظامي قطعاتو او وسله والو شخړو کې د هغو اشخاصو چې (۱۸) کلنی عمر یې بشپړ کړی نه وي له گډون، استفادې، جلب، جذب او استخدام څخه مخنیوی وکړي.

ریاست عمومي امنیت ملی یا سایر ادارات دارای تشکیلات نظامی ممنوع می‌باشد. این عمل نقض حقوق بشری طفل دانسته شده، متخلف مطابق احکام قانون مورد تعقیب عدلی قرار داده می‌شود.

رعایت حقوق بین المللی بشر

دوستانه

ماده هفتاد و ششم:

(۱) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، حقوق بشر دوستانه بین المللی بخصوص پروتوکول های الحاقی بر کنوانسیون های ژنیو را در رابطه به اطفال در منازعات مسلحانه رعایت نمایند.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، طبق احکام قانون از استفاده، جلب، جذب و استخدام اشخاصی که سن (۱۸) را تکمیل نکرده اند، در قطعات نظامی و اشتراک در منازعات مسلحانه جلوگیری نمایند.

(۳) وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي، د هغو اطفالو چې له وسله والو شخړو څخه اغېزمن کېږي، د ساتنې د تامين په منظور، لازم اقدامات وکړي او عملي کړي.

(۴) په وسله والو شخړو کې په اطفالو پورې نورې اړوندې چارې له اړوند تقينې سند سره سمې تنظيمېږي.

ديارلسم فصل

د طفل سرغړونې

د طفل جزايي مسئوليت

اووه اويايمه ماده:

(۱) غير مميز طفل يا هغه طفل چې اووه کلني يې بشپړه کړې نه وي او مميز طفل او هغه طفل چې اووه کلني يې بشپړه کړې او دوولس کلني يې بشپړه کړې نه وي د سرغړونې د ارتکاب په صورت کې د جزايي مسئوليت لرونکي نه دي.

(۲) هغه تنکي ځوان طفل چې دوولس کلني يې بشپړه او اتلس کلني يې بشپړه کړې نه وي، د سرغړونې د ارتکاب په

(۳) وزارت ها و ادارات دولتي مکلف اند به منظور تامين محافظت اطفال که از اثر منازعات مسلحانه متأثر می گردند اقدامات لازم را اتخاذ و عملي نمایند.

(۴) ساير امور مربوط به اطفال در منازعات مسلحانه طبق سند تقينې مربوط تنظيم می گردد.

فصل سيزدهم

تخلفات طفل

مسئوليت جزايي طفل

ماده هفتاد هفتم:

(۱) طفل غير مميز يا طفلی که هفت سالگی را تکميل نکرده و طفل مميز يا طفلی که هفت سالگی را تکميل و دوازده سالگی را تکميل نکرده باشد در صورت ارتکاب تخلف دارای مسؤوليت جزايی نمی باشد.

(۲) طفل نوجوان که دوازده سالگی را تکميل و هجده سالگی را تکميل نکرده باشد، در صورت ارتکاب

صورت کې، د جزایي مسوولیت لرونکی دی.

(۳) که چېرې ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی طفل د سرغړونې مرتکب شي، د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

د طفل نیونه، توقیف او حجز

اته او یایمه ماده:

(۱) طفل نشي کېدای تعقیب، ونيول شي یا توقیف شي، خو د قانون له حکمونو سره سم.

(۲) د طفل نیونه، توقیف او حجز د قانون له حکمونو سره سم د وروستې اقدام په توګه او د زمان (وخت) په ډېره لنډه دوره کې، د هغه د اصلاح او روزنې لپاره صورت مومي.

(۳) هېڅ طفل په حجز نشي محکومېدای، خو د واکمنې محکمې په حکم او د هغه قانون په حکمونو چې د تور (اتهام) مورد فعل له ارتکاب دمخه نافذ شوی وي.

(۴) هغه طفل چې پر خلاف یې ادعاء

تخلف دارای مسوولیت جزایي می باشد.

(۳) هرگاه طفل مندرج فقره (۲) این ماده مرتکب تخلف گردد، مطابق احکام قانون مورد تعقیب عدلی قرار می گیرد.

گرفتاری، توقیف و حجز طفل

ماده ۵ هفتاد و هشتم:

(۱) طفل را نمی توان تعقیب، گرفتار یا توقیف نمود مگر مطابق احکام قانون.

(۲) گرفتاری، توقیف و حجز طفل مطابق احکام قانون به عنوان آخرین اقدام و در کوتاه ترین دوره از زمان جهت اصلاح و تربیت وی صورت گرفته می تواند.

(۳) هیچ طفل به حجز محکوم شده نمی تواند، مگر به حکم محکمه با صلاحیت و احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گردیده باشد.

(۴) طفلی که علیه او ادعا صورت

صورت موندلې يا له قانون څخه په سرغړونې تورن شوی وي تر هغه وخته چې د واکمنې محکمې په قطعي حکم محکوم عليه ونه گرځي، بې گناه پېژندل کېږي.

(۵) محکمه د حجز د مودې په ټاکلو کې، د هغې د ممکنې مودې اقل حد، د قانون له حکمونو سره سم، په پام کې نیسي.

د رېږونې، حبس او اعدام منع

نه او یا یې مه ماده:

(۱) طفل د رېږونې یا مجازاتو او له سپکاوي ډکو، ظالمانه او غیر انساني چلندونو مورد نه گرځي.

(۲) طفل د حبس یا اعدام په جزاء نشي محکومېدای.

له مظنون طفل سره چلند

اتیایمه ماده:

اړوندې مراجع مکلفې دي، هر هغه طفل چې د هغه پر خلاف ادعا صورت موندلې يا دداسې عمل مرتکب شوی چې د قانون له حکمونو سره سم جرم

گرفته يا به تخلف از قانون متهم گردیده باشد تا وقتی که به حکم قطعی محکمه باصلاحیت محکوم عليه قرار نگیرد، بې گناه شناخته می شود.

(۵) محکمه در تعیین مدت حجز، حد اقل مدت ممکن آن را مطابق احکام قانون در نظر می گیرد.

منع شکنجه، حبس و اعدام

ماده هفتاد و نهم:

(۱) طفل مورد شکنجه یا مجازات و رفتارهای تحقیر آمیز، ظالمانه و غیر انسانی قرار نمی گیرد.

(۲) طفل به جزای حبس یا اعدام محکوم شده نمی تواند.

رفتار با طفل مظنون

ماده هشتادم:

مراجع ذیربط مکلف اند، هر طفلی را که علیه او ادعا صورت گرفته یا مرتکب عملی شده که مطابق احکام قانون جرم پنداشته

گڼل شوی وي، له هغه سره داسې چلند وکړي چې د طفل له ودې(رشد)، د کرامت د شرف له حس او انساني ارزښت سره سمون ولري.

تر توقیف او حجز لاندې اطفالو

ساتنه

پو اتيایمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، تر توقیف او حجز لاندې اطفال، په جدي توګه له لویانو څخه جلا وساتي.

(۲) د اطفالو د اصلاح او روزنې (تربیت) د مرکزونو مسوولین مکلف دي، تر توقیف او حجز لاندې اطفالو له سلوک او چلند څخه مراقبت وکړي او ټولنیز عادي ژوندانه ته د هغو د بېرته ستونلو په منظور، لازمي اسانتیاوې برابرې کړي.

(۳) د اطفالو د اصلاح او روزنې د مرکزونو مسوولین مکلف دي، له استثنایي حالاتو پرته، د طفل د اړیکې او کتنې زمینه د هغه له کورنۍ سره

شده باشد، با وی طوری رفتار نمایند که با رشد، حس شرف کرامت و ارزش انسانی طفل سازگار باشد.

نگهداری اطفال تحت توقیف

وحجز

ماده هشتاد و یکم:

(۱) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، اطفال تحت توقیف و حجز را، جدا از بزرگسالان نگهداری نمایند.

(۲) مسؤولین مراکز اصلاح و تربیت اطفال مکلف اند سلوک و رفتار اطفال تحت توقیف و حجز را مراقبت و به منظور برگشت آنها به زندگی عادی اجتماعی، تسهیلات لازم را فراهم نمایند.

(۳) مسؤولین مراکز اصلاح و تربیت اطفال مکلف اند، به جز درحالات استثنائی، زمینه تماس و ملاقات طفل را با فامیل وی محدود

محدوده نه کړي.

(۴) د اصلاح او روزنې د مرکزونو مسوولين مکلفيت لري تر څو د طفل د اصلاح مننې او د توصيه شوو دساتيرو د تطبيق په اړه رپوټ، د غوښتنې په وخت کې اړوندې محکمې ته وړاندې کړي.

(۵) د اطفالو د اصلاح او روزنې د مرکزونو مسوولين مکلف دي، تر حجز لاندې طفل ته، ټولنيز، تعليمي، حرفه يي، روحي او روغتيايي خدمتونو ته د لاسرسۍ زمينه د هغه عمر او جنس ته په کتو سره، برابره کړي.

د مظنون او تورن(متهم) طفل

حقوق

دوه اتيایمه ماده:

مظنون، تورن طفل او د هغه قانوني ممثل، د طفل د لوړو مصالحو د اصل په رعايتولو سره، د لاندې حقوقو لرونکی دی:

۱- په نسبت ورکړل شوي جرم پوهېدل.

نساند.

(۴) مسوولين مراکز اصلاح و تربيت مکلفيت دارند تا گزارش مبنی بر اصلاح پذيری طفل و تطبيق دساتير توصيه شده را عندالاقضاء به محکمه مربوط ارائه نمایند.

(۵) مسوولين مراکز اصلاح و تربيت اطفال مکلف اند، برای طفل تحت حجز، زمينه دسترسى به خدمات اجتماعى، تعليمى، حرفه‌اى، روحى و صحى را با نظر داشت اقتضای سن و جنس وی فراهم نمایند.

حقوق طفل مظنون و

متهم

ماده هشتاد و دوم:

طفل مظنون، متهم و ممثل قانونی وی با رعایت اصل مصالح علیای طفل، دارای حقوق ذیل می‌باشد:

۱- دانستن جرم نسبت داده شده.

- ۲- له په خپل سر نیونې یا توقیف څخه خونديتوب.
- ۳- له سپکاوې، تحقیر، جسمي، رواني تعذیب او هر ډول غیر انساني چلند څخه خونديتوب.
- ۴- د هغو شاهدانو اورېدل چې د هغه په ګټه شهادت ادا کوي.
- ۵- د چوپتیا له حق څخه ګټه اخیستنه.
- ۶- د دفاع د حق لرل او وړیا مدافع وکیل ته لاسرسی.
- ۷- د اړتیا په صورت کې په وړیا ډول د ژباړې د لرلو حق.
- ۸- د دوسیې سندونو او مدارکو ته لاسرسی.
- ۹- د عدلي او قضایي مراجعو پر اجراءاتو اعتراض.
- ۱۰- د قانون له حکمونو سره سم، له ځنډ پرته عدلي تعقیب.
- ۱۱- د سري یا غیر علني محاکمې جوړېدل.
- ۱۲- د عدلي تعقیب په بیلا بیلو پړاوونو کې د والدینو یا قانوني ممثل حضور.
- ۲- مصونیت از گرفتاری یا توقیف خودسرانه.
- ۳- مصونیت از توهین، تحقیر، تعذیب جسمي، روانی و هرگونه برخورد غیر انسانی.
- ۴- استماع شهودی که به نفع وی ادای شهادت می نمایند.
- ۵- استفاده از حق سکوت.
- ۶- داشتن حق دفاع و دسترسی به وکیل مدافع رایگان.
- ۷- حق داشتن ترجمان در صورت ضرورت به طور رایگان.
- ۸- دسترسی به اسناد و مدارک دوسیه.
- ۹- اعتراض بر اجراءات مراجع عدلی و قضایی.
- ۱۰- تعقیب عدلی بدون تأخیر مطابق احکام قانون.
- ۱۱- برگزاری محاکمه سري یا غیر علنی.
- ۱۲- حضور والدین یا ممثل قانونی در مراحل مختلف تعقیب عدلی.

۱۳- هغه نور حقوق چې د جزایي اجراءاتو په قانون او د په نورو شکلي قوانینو کې مضمون او تورن لپاره ذکر شوي دي.

د طفل قضیې ته رسیدګي

دري اتيایمه ماده:

(۱) عدلي او قضایي مراجع مکلفې دي، پر طفل وارد شوی تور په مستقیم ډول او د لزوم په صورت کې د هغه د والدینو یا قانوني اولیاوو له لارې هغه ته ابلاغ او د دفاعيې د چمتو کولو لپاره حقوقي مساعدت او نورې لازميې اسانتیاوې ورته برابرې کړي.

(۲) عدلي او قضایي مراجع مکلفې دي، د اطفالو اړوندې قضیې د قانون له حکمونو سره سمې، له ځنډ پرته په عادلانه او بې پرې ډول، د هغه د رواني شرایطو، عمر او د والدینو وضعیت یا د قانوني ممثل وضعیت ته په کتو سره او د مدافع وکیل یا حقوقي مساعد په شتون کې تر رسیدګۍ لاندې ونیسي.

۱۳- سایر حقوقي که در قانون اجراءات جزایی وسایر قوانین شکلی برای مضمون و متهم ذکر گردیده است.

رسیدګي به قضیۀ طفل

ماده هشتاد و سوم:

(۱) مراجع عدلی و قضائی مکلف اند، اتهام وارده علیه طفل را مستقیماً و در صورت لزوم از طریق والدین یا اولیای قانونی اش به وی ابلاغ و مساعدت حقوقي و سایر سهولت های لازم را جهت آماده ساختن دفاعیه برای وی، فراهم نمایند.

(۲) مراجع عدلی و قضائی مکلف اند، قضایای مربوط به اطفال را مطابق احکام قانون بدون تأخیر به صورت عادلانه و بی طرفانه با نظر داشت شرایط روانی، سن و وضعیت والدین یا ممثل قانونی وی و در حضور وکیل مدافع یا مساعد حقوقي مورد رسیدګي قرار دهند.

د وړيا دفاع حق او د حقوقي

مساعدا ټاکنه

څلور اټيايمه ماده:

عدلي او قضايي مراجع مکلفي دي، په وړيا ډول، مشورو او حقوقي مساعدونو ته د مظنونو او تورنو اطفالو په خاص ډول تر توقيف يا حجز لاندې اطفالو د لاسرسي زمينه برابره کړي تر څو هغوی وکولای شي د مدافع وکیل يا حقوقي مساعدا په مرسته د عدلي تعقيب په ټولو پړاوونو کې د ځان څخه دفاع وکړي او له محکمې او نورو واکمنو مقاماتو څخه له خپلې آزادۍ څخه د محرومیت دلایل وغواړي.

پر حکم د اعتراض حق

پنځه اټيايمه ماده:

که چېرې طفل ته منسوب تور ثابت شي، د قانون له حکمونو سره سم طفل ته د استیناف غوښتنې، تمیز غوښتنې او بیا کتنې حق ورکول کېږي.

حق دفاع رایگان و تعیین مساعدا

حقوقي

ماده هشتاد و چهارم:

مراجع عدلي وقضائي مکلف اند، زمينه دسترسي اطفال مظنون ومتهم بخصوص اطفال تحت توقيف ياحجز را به مشوره ها، مساعدا ت های حقوقي طور رایگان فراهم نموده تا آنها بتوانند در تمام مراحل تعقيب عدلي به کمک وکیل مدافع يا مساعدا حقوقي از خود دفاع نموده و دلایل محرومیت از آزادی خویش را از محکمه وسایر مقامات ذیصلاح مطالبه نمایند.

حق اعتراض بر حکم

ماده هشتاد و پنجم:

هرگاه اتهام منسوب به طفل ثابت گردد، مطابق احکام قانون حق استیناف خواهی، فرجام طلبی وتجدید نظربه طفل داده می شود.

د ژباړونکي د ټاکنې حق

شپږ اتيایمه ماده:

که چېرې طفل پر هغې ژبې چې د محکمې په بهیر کې ورڅخه کته اخیستل کېږي ونه پوهېږي، د هغه لپاره په وړیا ډول ژباړونکي ته د لاسرسی زمینه برابروي.

د جسمي او روحي تعذيب

ممنوعیت

اووه اتيایمه ماده:

(۱) پر طفل باندې د هر ډول غیرعادلانه رېروني او مجازاتو او د غیر انساني، ظالمانه او سپکاوی ډک چلند تطبیق ممنوع دی.

(۲) هېڅ شخص نشي کولای طفل تر وهلو او ډولو او جسمي او روحي تعذيب لاندې ونيسي.

(۳) ددی مادې په (۱ او ۲) فقره کې ددرج شوو جرمونو مرتکب دقانون له حکمونوسره سم مجازات کېږي.

(۴) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې هر یو په اړونده ساحه کې مکلف دي،

حق تعیین ترجمان

ماده هشتاد و ششم:

هرگاه طفل زبانی را که در جریان محاکمه مورد استفاده قرار می‌گیرد، نداند زمینه دسترسی به مترجم طور رایگان برای وی فراهم می‌گردد.

ممنوعیت تعذيب جسمي و

روحي

ماده هشتاد و هفتم:

(۱) تطبیق هر نوع شکنجه و مجازات غیرعادلانه و رفتار غیرانسانی، ظالمانه و توهین آمیز بالای طفل ممنوع می‌باشد.

(۲) هېڅ شخص نمی‌تواند طفل را مورد لت و کوب تعذيب جسمي و روحي قرار دهد.

(۳) مرتکب جرایم مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده مطابق احکام قانون مجازات می‌گردد.

(۴) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط هر یک در ساحه مربوط مکلف اند،

ددې مادې په (۲۱و۲) فقرو کې له درج شوو عملونو څخه د مخنيوي په منظور لازم تدبیره ونیسي.

د شهادت یا اقرار اداء ته د طفل نه اړ ایستل

اته اتیایمه ماده:

(۱) عدلي او قضایي مراجع نشي کولای، طفل د شهادت یا د جرم د اقرار پر ادا اړباسي. د هغو شاهدانو چې د طفل پر وړاندې شهادت ورکوي او د هغو اشخاصو چې د هغه په ګټه شهادت ورکوي ارزونه، تزکیه او حضور، تر یوشان شرایطو لاندې صورت مومي.

د حقوقي دعوي اقامه

نهه اتیا یمه ماده:

که چېرې پر طفل حقوقي ادعا صورت ومومي، اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم د طفل لپاره د مدافعاتو د ترتیب زمينه په مستقیم ډول یا د هغه د قانوني ممثل له لارې برابره کړي.

به منظور جلوگیری از اعمال مندرج فقره های (۲۱و۲) این ماده تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

عدم مجبوریت طفل به ادای شهادت یا اقرار

ماده هشتاد و هشتم:

(۱) مراجع عدلي و قضائی نمی توانند، طفل را به ادای شهادت یا اقرار به جرم مجبور نمایند. ارزیابی، تزکیه و حضور شهود که علیه طفل شهادت می دهند و اشخاصی که به نفع وی شهادت می دهند، تحت شرایط یکسان صورت می گیرد.

اقامه دعوی حقوقي

ماده هشتاد ونهم:

هرگاه علیه طفل ادعای حقوقي صورت گیرد، وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، زمينه ترتیب مدافعات را به صورت مستقیم برای طفل یا از طریق ممثل قانونی وی مطابق احکام قانون فراهم نمایند.

د مجني عليه طفل حقوق

نوبيمه ماده:

مجني عليه طفل د لورپو مصالحو د اصل په رعايتولو سره د لاندې حقوقو لرونکی دی:

- ۱- د مجني عليه د هويت د محرميت او د هغه د انساني کرامت ساتل.
- ۲- په وړيا ډول عاجلو روغتيايي خدمتونو ته لاسرسی.
- ۳- د هغه په موافقې سره ملاتړيزو مرکزونو، پالنځيو يا نورو خوندي ځايونو ته لاسرسی.
- ۴- د مدافع وکیل يا د حقوقي مساعد لرل.
- ۵- د جرم د مرتکب په واسطه مجني عليه ته د خسارې د جبران ورکړه.
- ۶- له کورنۍ او ټولني سره بيا ادغام.
- ۷- د هغه د وضعیت له څرنګوالي څخه هميشنی مراقبت.
- ۸- هغه نور حقوق چې په تقنيني سندونو کې اټکل شوي دي.

حقوق طفل مجني عليه

ماده نودم:

طفل مجني عليه با رعايت اصل مصالح عليای طفل، دارای حقوق ذیل می باشد:

- ۱- حفظ محرميت هويت مجني عليه و کرامت انسانی وی.
- ۲- دسترسی به خدمات صحي عاجل طور رایگان.
- ۳- دسترسی به مراکز حمايوی، پرورشگاه ها يا ساير محلات مصون به موافقه وی.
- ۴- داشتن وکیل مدافع يا مساعد حقوقي.
- ۵- پرداخت جبران خساره به مجني عليه توسط مرتکب جرم.
- ۶- ادغام مجدد به خانواده و اجتماع.
- ۷- مراقبت مداوم از چگونگی وضعیت وی.
- ۸- ساير حقوقي که در اسناد تقنينی پيش بينی گردیده است.

د محبوسو میندو د اطفالو د حقوقو

رعایتول

یو نوي یمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او نورې دولتي ادارې مکلفې دي، له هغه طفل څخه د ملاتړ په منظور چې مور یې محبوسه او له اوو کلونو څخه د لاندې عمر اطفال ولري، لازم تدبیرونه ونیسي او هغوی له نورو محبوسینو څخه جلا وساتي.

(۲) هغه طفل چې مور یې محبوسه ده او د اړتیا پر بنسټ د آزادۍ د سلب په ځایونو کې له هغې سره ژوند کوي، د محبس اداره مکلفه ده، د محبسونو او د توقیف خونو د قانون له حکمونو سره سم د هغه د تغذیې، د پالنې د امکاناتو د برابرولو، ښوونې او روغتیايي چارو په هکله لازم تدبیرونه ونیسي.

رعایت حقوق اطفال مادران

محبوس

ماده نود و یکم:

(۱) وزارت ها و سایر ادارات دولتي ذیربط مکلفاند به منظور حمایت از طفلی که مادر وی محبوس و داری اطفال زیر سن هفت سالگی باشد، تدابیر لازم اتخاذ و آنها را مجزا از سایر محبوسین نگهداری نمایند.

(۲) طفلی که مادر وی محبوس است و به اساس نیاز با وی در محلات سلب آزادی به سر میبرد، اداره محبس مکلف است، طبق احکام قانون محابس و توقیف خانهها در مورد تغذیه، تهیه امکانات پرورش، آموزش و امور صحي وی تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

څلورم فصل

د اطفالو پير او پلور، تښتونه

او قاچاق

د طفل له پير او پلور څخه مخنيوي

دوه نوي يمه ماده:

(۱) د طفل او د هغه د بدن د غړي پير او پلور منع دي.

(۲) دولت مکلف دی د طفل او د هغه د بدن د غړي له پير او پلور څخه په هر ډول او د هر شخص په واسطه که څه هم د طفل والدین یا بله هره مرجع وي مخنيوی وکړي، سرغړونکی د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقيب لاندې ونيسي.

د تښتوني او قاچاق پر وړاندې د

اطفالو ملاتړ

دري نوي يمه ماده:

(۱) د طفل تښتونه او قاچاق منع دي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د اطفالو له تښتوني او

فصل چهاردهم

خرید و فروش، اختطاف و

قاچاق اطفال

جلوگیری از خرید و فروش طفل

ماده نود و دوم:

(۱) خرید و فروش طفل و عضو بدن وی ممنوع می باشد.

(۲) دولت مکلف است از خرید و فروش طفل و عضو بدن وی به هر نحو و توسط هر شخص ولو والدین طفل یا هر مرجع دیگری باشد، جلوگیری نموده، متخلف را طبق احکام قانون مورد تعقيب عدلی قرار دهد.

حمایت اطفال در برابر اختطاف و

قاچاق

ماده نود و سوم:

(۱) اختطاف و قاچاق طفل ممنوع می باشد.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، از اختطاف و قاچاق

قاچاق څخه په هر ډول او هر مقصد چې وي مخنیوی وکړي او د انسان د قاچاق له اړخه د زیانمنوونکو اطفالو د خونديتوب مصونیت د تأمین په منظور د قانون له حکمونو سره سم لازم اقدامات تر سره کړي.

پنځلسم فصل

د فحشا او جنسي عملونو پر وړاندې له اطفالو څخه ملاتړ د طفل پر وړاندې د تاوتریخوالي او ناجایزو عملونو منع څلور نوي یمه ماده:

(۱) د پېر او پلور او جنسي ناوړې کتې اخیستنې په شمول پر طفل د جسمي یا روحي، زیان رسونې یا بهره کشی، نه پاملرنې یا پې پروایې، بد چلند یا استثمار په شمول د طفل پر وړاندې له تاوتریخوالي ډک عملونه منع دي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو عملونو څخه د

اطفال به هر نحو و هر مقصدی که باشد جلوگیری نموده و به منظور تأمین مصونیت اطفال آسیب پذیر از ناحیه قاچاق انسان طبق احکام قانون اقدامات لازم را اتخاذ نمایند.

فصل پانزدهم

حمایت از اطفال در برابر فحشا و اعمال جنسی منع اعمال خشونت آمیز و ناجایز علیه طفل ماده نود و چهارم:

(۱) اعمال خشونت آمیز اعم از جسمی یا روحی، آسیب رسانی یا بهره کشی، بی توجهی یا سهل انگاری، بد رفتاری یا استثمار به شمول خرید و فروش و سوء استفاده جنسی علیه طفل منع می باشد.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، به منظور جلوگیری از اعمال مندرج فقره (۱) این ماده،

مخنیوی په منظور لازم تدبیرونه ونیسی.

د اخلاقو د منافی فلمونو د خپرولو

منع

پنځه نوي یمه ماده:

د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت مکلف

دی، د قانون له حکمونوسره سم د

مستهجنواود اطفالو د اخلاقو د منافی

فلمونو په شمول له هر ډول جنسي

لمسونکو خپرونو څخه مخنیوی وکړي.

له جنسي گټې اخیستنې او ناوړې

استفادې څخه مخنیوی

شپږ نوي یمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي او نادولتي

ادارې مکلفې دي، په هر ډول جنسي

فعالیت کې د اطفالو د مشغولولو لپاره

ترغیب او پر هغوی د جبر کولو یا په

فحشاء یا نورو نامشروع جنسي

عملونو کې گټه اخیستل او یا د جنسي

فلمونو او تصویرونو (پورنو گرافي) په

بنودلو کې له اطفالو څخه د گټې

اخیستنې په شمول له اطفالو څخه د

جنسي گټې اخیستنې او جنسي ناوړې

تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

منع نشر فلم های منافی

اخلاق

ماده نود و پنجم:

وزارت اطلاعات و فرهنگ مکلف

است، مطابق احکام قانون از هر نوع

نشرات تحریک آمیز جنسی به شمول

فلم های مستهجن و منافی اخلاق

اطفال، جلوگیری نماید.

جلوگیری از بهره برداری و سوء

استفاده جنسی

ماده نود و ششم:

وزارتها و ادارات دولتی و غیردولتی

ذیربط مکلف اند، از کلیه اشکال

بهره برداری جنسی و سوء استفاده

جنسی اطفال به شمول ترغیب

یا جبر بالای آنها جهت اشتغال

به هر نوع فعالیت جنسی یا

استفاده در فحشاء یا سایر اعمال

جنسی نامشروع و یا

استفاده از اطفال در نمایش

فلم ها و تصاویر جنسی

استفادې له ټولو ډولونو څخه مخنیوی وکړي.

منحرفو ځایونو ته د طفل له ورتک څخه مخنیوي

اووه نوي یمه ماده:

د اطلاعاتو او فرهنگ او د کار او ټولنیزو چارو وزارتونه مکلف دي، د کورنیو چارو له وزارت سره په همکارۍ کې هغو ځایونو ته چې په هغو کې د اطفالو د انحراف شونتیا متصوره وي یا د آنلاین قمار په ګډون قمار خونو او نورو هغو برنامو ته چې د اطفالو په جسماني، رواني او اخلاقي هوساینې باندې د منفي اغیزو شونتیا شتون ولري د هغوی د ساتنې، سلامتی او رشد په غرض مخه ونیسي.

د پورنوګرافي ماهیت لرونکي کتاب، ورځپاڼې او مجلو د خپرولو

او پېر او پلور منع

اته نوي یمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نشي کولای، کتاب،

(پورنوګرافي) جلوگیری نمایند.

جلوگیری از ورود طفل به اماکن منحرف

ماده نود و هفتم:

وزارت‌های اطلاعات و فرهنگ و کار و امور اجتماعی مکلف اند در همکاری با وزارت امور داخله از ورود اطفال به مکانهایی که امکان انحراف اطفال در آن متصور باشد یا قمارخانه‌ها به شمول قمار آنلاین و سایر برنامه‌ها و مراسمی که احتمال تأثیرگذاری منفي بر رفاه جسماني، روانی و اخلاقی اطفال داشته باشد، غرض حفاظت، سلامتی و رشد آنها جلوگیری نماید.

منع نشر و خرید و فروش کتاب، روزنامه، مجلات دارای ماهیت

پورنوګرافي

ماده نود و هشتم:

(۱) هېڅ شخص نمی‌تواند، کتاب،

ورخپاڼه، مجله، د مستهجنو فلمونو په شمول د خپرونو نور ډولونه چې د پورنو گرافي، جنسي، خشن، يا تبعيض آميز ماهيت لرونکي وي خپاره کړي يا وپيري او و پلوري يا د اطفالو په لاسرسي کې ورکړي.

(۲) هر هغه ډول فعاليت چې د طفل د حقوقو د ملاتړ د عالي کمېسيون له خوا د اطفالو د روحيې مخالف تشخيص شي، منع گڼل کېږي.

(۳) ددې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې درج شوي مرتکبين تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

د بچه بازي د عمل منع

نهه نوي يمه ماده:

بچه بازي جرم دی، هغه شخص چې په خصوصي يا بسکاره توگه او په انفرادي يا ډله ييز ډول د هغې مرتکب شي، د قانون له حکمونو سره سم مجازات کېږي.

روزنامه، مجله و ساير انواع انتشارات به شمول فلم های مستهجن که دارای ماهيت پورنوگرافي، جنسي، خشن يا تبعيض آميز باشد، نشرنمايد يا به خريد و فروش برساند يا به دسترس اطفال قرار دهد.

(۲) هر نوع فعاليتی که از طرف کمیسیون عالی حمايت از حقوق طفل مخالف روحیه اطفال تشخيص گردد، منع دانسته می شود.

(۳) مرتکبين مندرج فقره های (۱ او ۲) این ماده مورد تعقيب عدلی قرار داده می شوند.

منع عمل بچه بازي

ماده نود و نهم:

بچه بازي جرم بوده، شخصی که به طورخصوصی يا علنی و به شکل انفرادی يا دسته جمعی مرتکب آن شود، مطابق احکام قانون مجازات می گردد.

شپاړسم فصل

وروستني حكمونه

د طفل د نفقي پر ورکړې د والدينو

يا قانوني سرپرست مکلفيت

سلمه ماده:

که چېرې د طفل والدين يا قانوني سرپرست د مالي او اقتصادي امکاناتو لرونکي وي او د طفل د نفقي، اباتي او نورو لومړنيو اړتياوو له ورکړې څخه ډډه وکړي، دولت د قانون له حکمونو سره سم د اړوندو مراجعو له لارې د نفقي، اباتي او نورو اړتياوو په ورکړې دهغوی د مکلف کولو په اړه اقدام کوي.

د رپوټ په وړاندې کولو کې د

ادارو مکلفيت

يوسلو يوه يمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفي دي، د لاندې مواردو په پام کې نيولو سره هر کال ددې قانون د حکمونو له تطبيق څخه د طفل د حقوقو د ملاتړ

فصل شانزدهم

احکام نهايي

مکلفيت والدين يا سرپرست

قانوني به پرداخت نفقه طفل

ماده صدم:

هرگاه والدين يا سرپرست قانوني طفل دارای امکانات مالي و اقتصادي بوده و از پرداخت نفقه، اباته و ساير ضروريات اوليه طفل امتناع ورزد، دولت مطابق احکام قانون از طريق مراجع مربوط درمورد مکلف نمودن آنها به پرداخت نفقه، اباته و ساير ضروريات اقدام مي نمايد.

مکلفيت ادارات در ارائه

گزارش

ماده یکصد و یکم:

وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند، از تطبيق احکام اين قانون با نظر داشت موارد ذيل همه ساله به کميسيون ملي حمايت حقوق طفل

ملي کمپسيون ته رپوټ وړاندې کړي:
۱- ددې قانون د حکمونو د تطبيق په وخت کې د شته عواملو او ستونزو تشخيص.

۲- د پخوانی رپوټ د اساسي اطلاعاتو له تکرار څخه مخنيوي.

۳- د طفل د حقوقو د ملاتړ د عالي کمپسيون غوښتنوته د ځواب وړاندې کول.

۴- له خلکو سره د رپوټونو شريکول او په لاسرسۍ کې د هغو ورکول.

موندل شوی طفل

يو سلو دوه يمه ماده:

(۱) هغه شخص چې نوی زېږېدلی طفل پیدا کړي، مکلف دی د پوليسو تر ټولو نږدې محل ياد گذر وکيل ته خبر ورکړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې ددرج شوي محل پوليس مکلف دي، د طفل لپاره محضر ترتيب کړي او په هغه کې په طفل پورې اړوند معلومات او د هغه شخص معلومات چې طفل يې موندلی

گزارش ارايه نمايند:

۱- تشخيص عوامل و مشکلات موجود حين تطبيق احكام اين قانون.

۲- جلوگيری از تکرار اطلاعات اساسی گزارش قبلی.

۳- ارايه پاسخ به مطالبات کمپسيون عالی حمايت حقوق طفل.

۴- شريک ساختن گزارش ها با مردم و در دسترس قرار دادن آن.

طفل يافت شده

ماده یکصد و دوم:

(۱) شخص که طفل نوزادی را پیدا نماید، مکلف است به نزدیک ترین محل پوليس يا وکیل گذر اطلاع دهد.

(۲) پوليس محل مندرج فقره (۱) اين ماده مکلف است، برای طفل محضری را ترتيب نمايد و در آن معلومات مربوط به طفل و معلومات شخصی که طفل

دی، هم په هغه کې درج کړي.

(۳) د محل پولیس مکلف دي، د طفل د عمر د ټاکنې او نوم اېښودنې په منظور د عدلي طب او د نفوسو د احوالو د ثبت ادارې ته خبر ورکړي.

(۴) اړونده روغتیايي اداره مکلفه ده، د عمر د ټاکلو او نوم اېښودنې له نېټې څخه د اوو ورځو په ترڅ کې محضر او نور اوراق د نفوسو د احوالو د ثبت دفتر ته ولېږي.

(۵) د نفوسو د احوالو د ثبت اداره مکلفه ده، ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي طفل معلومات د تولداتو د ثبت په دفتر کې ثبت کړي.

(۶) که چېرې د موندل شوي طفل له والدینو څخه یو د پولیسو حوزه ته مراجعه وکړي او اقرار وکړي چې د طفل مور یاپلار دی، د پولیسو حوزه مکلفه ده د هغه لپاره محضر ترتیب کړي او په محضر کې د ثبت له نېټې څخه د اوو ورځو په ترڅ کې، د محضر یوه کاپي د نفوسو د احوالو د ثبت اړوندې ادارې ته ولېږي.

را یافت نموده نیز در آن درج نماید.

(۳) پولیس محل مکلف است، به منظور تعیین سن و نام‌گذاری طفل اداره طب عدلی و ثبت احوال نفوس را اطلاع دهد.

(۴) اداره صحی مربوط مکلف است، محضر و سایر اوراق را در خلال هفت روز از تاریخ تعیین سن و نام‌گذاری، به دفتر ثبت احوال نفوس مربوطه ارسال نماید.

(۵) اداره ثبت احوال نفوس مکلف است، معلومات طفل مندرج فقره (۱) این ماده را در دفتر ثبت تولدات ثبت نماید.

(۶) هرگاه یکی از والدین طفل یافت شده به حوزه پولیس مراجعه نماید و اقرار کند که پدر یا مادر طفل است، حوزه پولیس مکلف است محضری را برای آن ترتیب نموده و در خلال مدت هفت روز از تاریخ ثبت در محضر، یک کاپی از محضر را به اداره ثبت احوال نفوس مربوطه ارسال نماید.

د مقرر د طرحی وړاندیز او د

کړنلارو وضع کول

یوسلو دري یمه ماده:

د د کار او ټولنیزو چارو وزارت کولای شي ددې قانون د حکمونو د ښه تطبیق په منظور د اړوندو وزارتونو او ادارو په همکارۍ مقررې وړاندیز او کړنلارې وضع کړي.

د اړوند تقنینی سند تطبیق

یوسلو څلورمه ماده:

په هغو مواردو کې چې د اطفالو د ملاتړ او ساتنې او د طفل په اړوند دنورو موضوع گانو په اړه په دې قانون کې د کوم حکم اټکل نه وي شوې، د اړوندو تقنیني سندونو له حکمونو سره سم اجراءات کېږي.

ارجحیت

یوسلو پنځمه ماده:

که چېرې د نورو قوانینو له حکمونو څخه یو حکم ددې قانون له حکمونو سره په مخالفت کې وي، ددې قانون حکمونو ته ترجیح ورکول کېږي.

پیشنهاد طرح مقررہا و وضع

طرزالعمل ها

ماده یکصد و سوم:

وزارت کار امور و اجتماعی می تواند به منظور تطبیق بهتراحکام این قانون به همکاری وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مقررہا را پیشنهاد و طرزالعمل ها را وضع نمایند.

تطبیق سند تقنینی مربوط

ماده یکصد و چهارم:

مواردی که در رابطه به حمایت و حفاظت اطفال و سایر موضوعات مربوط به طفل در این قانون حکمی پیش بینی نشده باشد، طبق احکام اسناد تقنینی مربوط اجراءات می گردد.

ارجحیت

ماده یکصد و پنجم:

هرگاه حکمی از احکام سایر قوانین با احکام این قانون درمخالفت قرار داشته باشد، به احکام این قانون ترجیح داده می شود.

د اطفالو د ساتنې د شبکې فعالیت

یوسلو شپږمه ماده:

د اطفالو د ساتنې شبکه له اطفالو څخه د ساتنې لپاره دکار، ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو په وزارت کې جوړېږي او ددندو له هغې لایحې سره سم فعالیت کوي چې ددې قانون په نهمه ماده کې ددرج شوي کمپسیون له خوا تصویبېږي.

د نورو ادارو مکلفیت

یوسلو اوومه ماده:

اړونده وزارتونه او ادارې مکلفې دي، د مالي امکاناتو په پام کې نیولو سره د دې قانون د حکمونو د تطبیق په منظور لازم تدبیرونه ونیسي او عملي کړي.

د انفاذ نېټه

یوسلو اتمه ماده:

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جریده کې دي خپورستی او دهغه نور مغایر حکمونو ملغی کیږي.

فعالیت شبکه محافظت اطفال

ماده یکصد و ششم:

شبکه محافظت اطفال در وزارت کار و امور اجتماعی برای محافظت از اطفال ایجاد گردیده و مطابق لایحه وظایف که از طرف کمیسیون مندرج ماده نهم این قانون تصویب می شود، فعالیت می نماید.

مکلفیت سایر ادارات

ماده یکصد و هفتم:

وزارتها و ادارات ذیربط مکلف اند با نظر داشت امکانات مالی به منظور تطبیق احکام این قانون تدابیر لازم را اتخاذ و عملی نمایند.

تاریخ انفاذ

ماده یکصد و هشتم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی گورد و سایر احکام مغایر آن ملغی می گردد.